

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૯૬૦

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ દિલ એમન ઝાઝાન

વિષય

જરી.....	૩
સરી.....	૯
સંભળતે તું સજની મહારી.....	૧૧
સમ સલક્ષણ.....	૧૩
સમે સમે, તમે સમજે નહીને કરતા હોડો.....	૧૪
સાખીઓ.....	૧૫
પંદર તથા.....	૧૮
સાવણીઓ હરજીવાવાળી.....	૧૯
ઓ ભગવાન પતીનાદાન.....	૨૧
મુણુ સમચર માહારી આજ દુખની દાઝ.....	૨૭
૧૧ છેલ જટાડ અને મોહના રાણી.....	૨૯
સાવણી મેદાની.....	૩૪
૧૭ લેલા મળલુની.....	૩૫
૧૪ કલજુગ વિશે.....	૩૬
૧૫ પાણીમે પુતલી વડે.....	૩૮
૧૬ તેરી અમેરી લગી દોસ્તી.....	૩૮
મેં કુલકની કાચી કલીયાં.....	૩૯
૧૧ એક નામુક નાર.....	૪૧

૧૬ નગર તુમારા રખો મુસાફર.....	૪૧
૨૦ ગુલચમનમે ખીછુ છુપા બડા ઝેરીદે.....	૪૨
૨૧ વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારની.....	૪૩
૨૨ બાર બરસકી છતર કામના.....	૪૪
૨૩ સાખી તથા સહેરા.....	૪૫
૨૪ હોરીઓ.....	૪૬
૨૫ ઓધવજીના મહીના.....	૪૮
૨૬ મુસલમાની બારમાશી.....	૫૦
૨૭ ખીરલ બારમાશી.....	૫૫
૨૮ વીધીની ગરબી.....	૫૭
૨૯ કારી ગોરીની લાવણી.....	૫૮
૩૦ ભદ્રકાળીની લાવણી.....	૫૯
૩૧ આવરે હરી ખીંદરાનમે	૬૧
૩૨ દોહરા.....	૬૧

મહાદેવ રામચંદ્ર જગુષ્ટે

સંસ્કૃત અને ગુજરાતી શુકસેલર

અમદાવાદ.

દીલચમન ગાયન.

ગુજરી.

કે કાબુલમે આદશાહ ચડે ને સારી દીલીઝા દીવાનરે,
કે આદશાહ ઉતરે બાગમેં મેં ક્યામસ દેખન જાઉંરે,
કે હાથમેં લઉ લાલ માટલી કંદોયણ હોકે જાઉંરે,
કે આદશાહ ઉતરે બાગમેં મેં ક્યામસ દેખન જાઉંરે,
કે હાથમેં લઉ લાલ બેડલું પનીહારણ હોકે જાઉંરે,
કે આદશાહ ઉતરે બાગમેં મેં ક્યામસ દેખન જાઉંરે,
કે હાથમાં લઉ લાલ લાકડી ગોવાલણ હોકે જાઉંરે,
કે આદશાહ ઉતરે બાગમેં મેં ક્યામસ દેખન જાઉંરે,
કે હાથમાં લઉ ફુલ છાગડી મેં માલન હોકે જાઉંરે,
કે ફુલફગરનો ધાવરો સાળુડે કરાળી કરરે,
કે કલાં ઠાળી અણુવટ પીછવા ઝાંઝરનો ઝગકારરે,
કે હાથે બાબુખંધ બેરખા અને દેશે આંગળીએ વેઢરે,
કે પગે કલાફુલ શોભતાં અને કાને ઝખુકે ઝાલરે,
કે કાટે તે પાડીઆં શોભતાં અને કંઠે એકાવળ તારરે,
કે લીલાતે ગજનું કાપકું અને મજ મોતીનો હારરે,
કે કાને તે વાળીઓ શોભતી અને ટીલડી તપે લેલાટરે,
કે બોલે બાલ મોતી પેરાવ્યા ખણે કિયે સુરજ બાણરે,
કે ઝોટી મટકામાં દહીં જમાયો દુધ લીયો મણ ચારરે,
કે ચણી ગુજરીયાં દહીં બેચનકુ આદશાહકે દરખારરે,
કે અણયર લયો કાઠ મહીયરદયો કાઠલ્યોને મીઠાંદુધરે,

કે સાસુ દેવે તુમ સુણો જવરીયાં લશકરમેં મત જવરે,
 કે દીલ્લી શેહેરકા આદશાહ તુમે રખે ગોખલ માંદરે,
 કે સાસુનાં વાર્યા ન કરે વહુ મહી વેચવાને જવરે,
 કે હાટ મોહ્યાં હાટ વાણીયા ને ચારે મોહ્યા ચોપદારે,
 કે જે દેખે તે મોહી રહ્યા આદશાહ સરખા મોદરે,
 કે ચલી ગુજરીયાં મહી બેચનકું બેઠી લાલ બખ્તારે,
 કે સીપાઇ અચ્ચાને ચાડી લગાઈ જવજન હુવા હિરાનરે,
 કે અપનેત્રશકરમેં એસીમમીઆરીનેએસાન કામકાદુધરે,
 કે આદશાહકુંતો ખજર હેઠને ગુજરી દેખન આગરે,
 કે અત્રીયાં ગલીયાં કયા શીરના ગોરી પેઠો પડદા માંદરે,
 કે પડદેમેં બેઠી મોજ કરો ગોરી ચાવો નાગરપાનરે,
 કે અત્રીયાંરેગલીયાંઅહોતબલીતેરેપડદેકુંલગાદડિઆગરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજની આદશાહકુ દેવે જવાખરે,
 કે આદશાહ દેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમેરીયાતરે,
 કે કાથ કપીરમેં કયા પેહેરના ગોરી પેરો સોના શેરરે,
 કે કાથ કપીર મેરે બોત બલી તેરે સોનેકુલગાદડિઆગરે,
 કે હીંદવાણી હરામજની આદશાહકુ દેવે જવાખરે,
 કે આદશાહ દેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમેરીયાતરે,
 કે કાળી કામળમેંકયાઓદના ગોરી પહેરો દક્ષીની ચારરે,
 કે કામળ મેરે અહોતબલી તેરે ચીરકુ લગાડિઆગરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજની આદશાહકુ દેવે જવાખરે,
 કે આદશાહ દેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારીયાતરે,
 કે ક્ષેશ જાશમેં કયા ખાના ગોરી ખાને નાનપુત્રાવરે,

કે માન પત્રાવમં કયા ખાના મેરા હીંદુકા અવતારરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામગ્નદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મહના લાચી અજગ્ન બન્યા ગોરી લાચી દેખન આવરે,
 કે તેરે લાચીમે કયા દેખના મારે ઘેર ભુરી ભેંસરે,
 કે ઠંકે સવાગણુ દુધ કરે તારાલાચીવી બલેરી મારી ભેંસરે,
 કે દહીં દુધકી નદી ચલાવે માખનથી બાંધુ પાળરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામગ્નદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મેરા કુવર ગોરી અજગ્ન બન્યાને કુવર દેખન આવરે,
 કે તેરા કુવરમે કયા દેખના મેરી ગાયંદા ગોવાળરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામગ્નદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મેરી શોળશોરાણી આપુબબની તેરાણી આદેખન આવરે,
 કે તેરી રાણીમે કયા દેખના મેરે પાણી ભરે પનીઆરરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામગ્નદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મેરા ઘોડા અજગ્ન બન્યા ગોરી ઘોડા દેખન આવરે,
 કે તેરે ઘોડેમે કયા દેખના મેરે ઘેર ગવરી ગાયરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામગ્નદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મેરી મુછો અજગ્ન બની ગોરી મુછોપર મોહી આવરે,
 કે તેરી મુછોમાં કયા દેખના મેરા બઠરા જેસા પુછરે,

કે હીંદવાણી તું હરામખાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણ્ય ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે કીયું તમાર સાસરને અંદા પુરખ ઘેર નારરે,
 કે મદમોકુળ માર સાસર ને અંદા પુરખ ઘેર નારરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામખાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણ્ય ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે કાણુ દેશની ગોવાલણીને શું છે તમાર નામરે,
 કે ધરમાડવી કે ગોવાલણીને મેના ગુજરી માર નામરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામખાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણ્ય ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે છોટી મટકીકા મુલ કરોને ગોરી ઇસકા કયા હોયમુલરે,
 કે છોટી મટકીકા મુલ કરતો તેરી શુદ્ધ મુદ્દ જાવે ભુલરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામખાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણ્ય ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે દુસરી મટકીકા મુલ કરોને ગોરી ઇસકા કયા માલરે,
 કે દુસરી મટકીકા મુલ કર તેરી સોલસે રાણીઓ કુલરે,
 કે સોલસે રાણીઓ સજ કર તેરા કોઈ ન લેવે નામરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામખાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણ્ય ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે ત્રીસરી મટકીકા મુલ કરોને ગોરી ઇસકા કયા હોયમુલરે,
 કે ત્રીસરી મટકીકા મુલ કર તેરા મકના હાથી કુલરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામખાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણ્ય ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,

કે ચોથી મટકીકા મુલ કરોને ગોરી ઉસકાકયા હોયમુલરે,
 કે ચોથી મટકીકા મુલ કર તારી સારી દીલ્લી હુલરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામખદી બાદશાકુ દેવે જવાખરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે તેરા રૂપ તો કાને દીયા બાણે સોનું ઘડે સોનારરે,
 કે અલ્લામીચારે મુજે રૂપ દીયાને કરમ દીઆ કીરતારરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામખદી બાદશાકુ દેવે જવાખરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે ગરબડસરખડ કયાબોળતીગોરીબોલોસમજકીબાતરે,
 કે અકડછકડ ગોરીકયાબોલતીકાંઠથપડલગાતુંદોચારરે,
 કે તું નવ જાણીશ એકલી મારા ગુજર ચડે નવધારે
 કે હીંદવાણી તું હરામખદી બાદશાકુ દેવે જવાખરે,
 કે ગુજરી કેવે સુણુબાદશા તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે માફ તમાચાનેઉડખય પધડી મુખડાહોખય લાલરે,
 કે ટકે ટકે તેરા ટકુ બેચાઉ દમગીકા દશ ઉટરે,
 કે ટકે ટકે તેરી હાલ બેચાઉ ને દોકડેકી તલચારરે,
 કે બાદશાહકુ તો ગુરસા લગાને ડાલી બેડી માંયરે,
 કે હાથમેડાલીહાથકડીયાંનેઉસકુ હાથીપર બેઠલાયરે,
 કે હાથીકે હોદેપર બેઠી ઉસકા કાંઠ ન ભેવે નામરે,
 કે ખાલણુ વીરા વીનવુ તને આલુ હાથઆનો હારરે
 કે કાગળ જઈને આપજે મારા હીરા દીયરને લાથરે,
 કે હીરાએકાગળવાંચીઓનેમાઠિગુજરીપડિ બેડીમાંહીરે,
 કે ચંદે કાગળ વાંચીઓને ગુજરી પડો બેડિ માંહરે

કે છે પડી બાઈ પડવા દો કાંઈ એવી લાવીશું એચારે,
 કે તાણી બાંધેબાઈ દાલ તરવારને તણા બાંધેદથીયારે,
 કે સુરા હોયસો સંગ ચલોને નહી કાચરકા કામરે,
 કે કેસરીયા બાઈવાધા પેહેરોને હાજીઓ લાલ ગુલાલરે,
 કે ત્યાંથી હીરીઓ દોડીઓને ગયો ઘોડાગતી પાસરે,
 કે તાંણી બાંધે તંગડો બાઈ દીક્ષી મેલો લગામરે,
 કે દીક્ષી જીતીને ઘેર આવું તો રેવંત માઝં નામરે,
 કે હીરીયોઘોડે એકજયદગોને ગુજરચડયાનવલાખરે,
 કે હીરીઓ ઘોડો ખેડિઓને ઘોળી મારયા પચાસરે,
 કે લેજો ભવાની ભોગ આતો ગુજર કેરો રોગરે,
 કે ચંદ્ર ઘોડો ખેડીઓને જય દીક્ષી મેદાનરે,
 કે હીરીઓ પેડો શેહેરમાંને કંદોઈ નાહા જયરે,
 કે તોપોદા ધમરોળા હુધને હુવા અંધારા ઘોરરે,
 કે બાદશાહુ તો ખજાર નહીને રહ્યત નાહી જયરે,
 કે સુતો બાદશાહ જંગલે તારે નગર પડ્યો બેકારરે,
 કે સુતો બાદશાહ જંગીઓ બાઈ કયા હોતા ધમરોળરે,
 કે સુતો બાદશાહ જંગીઓનેમુગલ ચડયા બાણુલાખરે,
 કે તાંબાની નોખત ગરગડેને જેના હમકે વાગે દોલરે,
 કે કાગણુ સુદ ચડેદસને માગસો મચ્યો જોરરે,
 કે ગુજરી રહીને બોલીયાંને બોલ્યાં એકજ બોલરે,
 કે હીરીયો પેહેરે કાંચળીને હથીયાર મુજને આલરે,
 કે બાદશાહ સાથેએશી લડુમેરા જુગમાંહાજય નામરે,
 કે જાલવારે તાળી પડે તે ખરછી ચાવે પાનરે,

કે અમરી પીછાડી દેરાનાજોને ળીયમાં રાખો મેદાનરે,
 કે વનમાં રાખો ગુજરી બાધ ને છતે તે લઈ જાયરે,
 કે હીરીયોનેચાંદીયોમોલીયારાજસાંબળો હમારીવાતરે,
 કે પહેલો ધાન તમે કરાને અમેતમારી રહતરે,
 કે પહેલો ધાન બાદશાહે કીધો ગુજર લસકર માંહરે,
 કે હીરીયોનેચાંદીઓગુરમેથયાજેમયકરામાં પડ્યોવાધરે,
 કે તલવારોની તાળી પડે ને લોહીનો વારયો મેતરે,
 કે તમારી ગુજરી તમનેમુતારક ગુજરીઅમારી બહેનરે,
 કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાં ને ગયાં સાસુને ઘેરરે,
 કે સાસુ મેણાં મોલીયાં વહુ જાઓ બાદશાહને ઘેરરે,
 કે આ વહુઅરને જવાદો હું બીજી પરણાવું કાલરે,
 કે આવહુઅરને જવા નહિ મારા ગુજરનો પનજાયરે,
 કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાને ગયા નણુંદને ઘેરરે,
 કે નણુંદનેમેણાંમોલીયાં બાબીજાઓબાદશાહને ત્યાંયરે,
 કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાં ને ગયાંતે પાવાગઢરે,
 કે પાવાતેગઢમે અલોપ હોગમ મહાકાળી કહેવાયરે,
 મીસરી.

કે આઠ કુવા નવ વાવડીજી સોલ સોલ પતીહાર,
 ઉસમે કુનગોરીપાતલીઓમીસરી; પતલીકમરલંગેખાલ,
 કે ઘાટ ઘડુલો રેડીઓજી પીંડી લાલ ગુલાલ
 કાતતવાળી પતલીઓ મીસરી; લળી લળી નાંખે તાર.
 કે એડીની ગેડી કરજ કડોની કર કમાન,
 નપણાના કર ને લલકા ઓમીસરી ખાડુ અતુરસુખાસુ.

કે ચતુરપુરુષની ગોરડીજી હશીહશી હિતર દેશ.
 કે હસત જોખન ખસતજી રૂવે તો કળસ હોખય;
 એસો પીયારો મેરો સાયખો ઝોમીસરી માંજ પડેકળય,
 કે દાડમ સુકે ફલાડીએજી ઘેર સુકાય ધરે નાર,
 ખાપ ઘેર સુકાયખેટડી ઝોમીસરી હેણા પુરુષ ઘેરનાર.
 કે રાજવણુ ખેડી રાજમેંજી રખે ઉઘાડા કેશ,
 ઇશ જોખનકે કારણે ઝોમીસરી દીક્ષા ખેકાતી ભેશ;
 કે તેરી દીક્ષો ને મેરા આગરાજી તેરે મેરે કયાસનેહ;
 તેં ચમકાવી વીજળીએ. લોભીડાં મેં વરસાવ્યો મેહ.
 કે પર ધરના ઘોડ ચડેજી નગર લીયો કેમ જાય,
 કેમમારીસાહેલીએજોળવ્યોઝોમીસરી નીત્યધરભુલીજાય,
 કે હાથનાં હાથવારાં કરજી નેણસે લીયો ખોલાય;
 સમજાવ્યો ના સમજે ઝોમીસરી; મુરખ બડો ગુમાર;
 કે પાલણુપુર દાવડો બજેજી કાજળ પડેરે સનેસ,
 કે આંજનવાળી પતંગી ઝોમીસરી; મુલક બસે મેવાડ,
 કે કાયલ કેમ મારીએજી, અંજાની રખવાળ;
 મારીએ હરામીમુડતો ઝોમીસરી, અણુઆખ્યાંફળખાય.
 કે ગોરીને કેમ મારીએજી, સેજેની રખવાળ,
 મારીએ હરામી સાયખો ઝોમીસરી, રોજપરાઈ જાય,
 કે માણેકચોક કે બજારમેજી, હીરાલાલ ખેકાય,
 કે બેચનવાળા ધર નહી ઝોમીસરી; કીસપરકર ગુમાન
 કે માણેકચોકકે બજારમેજી, હીસલાલ ખેકાય,
 ચતુર હોયસો મુલવે ઝોમીસરી; મુરખ ફેરાખાય.

કે નદીકીનારે સાયબા મુઝા જલેજી ધુવાનપ્રગટ હોય,
 મયાં ન જોયન સાંપડે ઓ મીસરી, મુવા ન જીવે કોય,
 પ્રિત કરીએ કિંચથીજ, સદા નબાયો નય;
 નીચથી કરે પ્રીતડી ઓમીસરી, સદાય મેણાં ખાય.
 કે કાંકણ કુવો ઝોડાવીએજી, રેંટ કરે મેવાડ,
 સીંચનારી પાવાલકવસે ઓમીસરીજોનોય પોપીએગીરનાર,
 કે પ્રીત કરી દો જલેજી, માળીને રંગરેજ;
 રંગરેજ લાવે ચુંદડીઓ મીસરી માળી લાવે ફુલ,
 કે ફુલમે ક્યા પેહેરનાજી, ધુપ પડે કળમાય;
 બક્ષી ખીચારી કલોયાંઓ મીસરી, સાંજપડે જીલજાય,
 કે ચુંદડીમે ક્યા પેહેરનાજી, જુદ પડે રંગ જાય;
 કે ખેતર હોયતો ખેડીએજી, ડુંગર ખેડ્યા નય જાય.
 કે કામળ હોયતો વાંચીએજી, કરમ વાંચ્યા નય જાય.
 કે ગમ હોયતો તોડીએ ઓમીસરી પ્રીત તોડી કેમ જાય
 મારા ઠાકારનો ઘોડોલેજી, દીડો કલાલને હાટ;
 કારડનો છક્યેમારો સાયબાઓમીસરીગયો કલાલનેહાટ,
 કે નહી તારાસાયબાનેભોજાવ્યેજીનહીમેલીયોરે બોલાય;
 કેદારડનો છક્યે તારેસાયબા ઓમીસરી, ગયેકલાલનેહાટ.
 કે મારા ઠાકારની મેજડીજી, દીડી કલાલ હાટ;
 કારડનો છક્યેમારોસાયબાઓમીસરી ગયેકલાલનેહાટ.

અરબી.

સાંભળરે તું સનની ચારી રલની ક્યા રચીઆવીજ;

પરસેવો તને ક્યાં વળ્યો, તારી બમર ક્યાં બીજાણી.
સાચુ ખોલજી. ૧

વનમાં હુતો ભુક્ષી પડીને, અતીશે મુઝાણીજી;
પરસેવો મને ત્યાંવળ્યોચોરો, બમર ત્યાં બીજાણી, સા. ૨
કાલે મેં તારી વેણ ગુપ્તીતી છુટી કેમ વીખરાણીજી;
એવી ઉતાવળ શીપડી જે ઝૂલડી ના બંધાણી. સા. ૩
કાળો તે બમરો શીરપર બેઠો, ઢિરાડતાં સેર છુટિયાજી;
જયમ ત્યમ કરીનેખોલતાં વચમાંથી નાડી તુટી. સા. ૪
આ ચોરો અતલસની પેઢેરો, સમયરે વચાણીજી;
ચોળીની કસ ક્યાં તુટી, તું આલડી ક્યાં ચોળાણી. સા. ૫
હાંધું મારું દુખવા આપું, વામે કરીને કાપુંજી,
ખીજ ટાળવા કારણમે, કળે કરીને ચાંપું. સા. ૬
આવડાં પુણ્ય ક્યાંથી વાટે, તુજને કાને આપ્યાંજી;
એવોરંખરશીયો કાણ મળીયો, પ્રેમે કરીનેથાપ્યાં, સા. ૭
સુરજ કળાગમે હુંજાતિ હતી, વાટે મળ્યા વનમાળીજી;
સમ ખાધરેતેણેમુને આપ્યાં, તેની પ્રતીજા પાળી. સા. ૮
અવળો ચણીયો કેમ પહેલો છે જેમ તેમ બીટીસાડીજી;
સજડ થઈને સુંદરી આવી, પહેસેને વાળી, સા. ૯
સાથ ના સમયેરે કીધો ઉતાવળી વેગે આણીજી;
અવળેચણીયો પહેરીલીધો હવેસ્વપહેરીસુંવાળી. સા. ૧૦
નીકળી હતી તું સહ્યા પહેલી, સાથ સમયરનોમેલીજી;
પછવાડેથી ક્યાંથી આવીને જઈએહી તું વેહેલી. સા. ૧૧
નીકળી હતી હું સૈથી પહેલી, સાથ સમયરનો મેલીજી;

વાટે હુતો ભુલીપડી ગઈયાંજઈનેડી વેહેલી. સા ૧૨.
 કમ્તરી તારે અંગે ભેરેકેછે આણંદમાં કોણે છાંડીછ
 ર વેગરીરેતારેવ્યાપી રહીછે, તેકેમજાએદાંકી સા ૧૩
 મગસલાએ મગસલાએઠો, તેને જઈ મેં જાણ્યોછ;
 તેનીયાસનામર અંતરગાપેઠી, તેનયાંરેતીદકા. સા. ૧૪
 અધર દંતદર બેઠ દીરેછે, તારી છતીએનખવાગ્યાછ;
 તાણી તારાતનમાંવળી, કામખાણ કયાં વાગ્યાં સા ૧૫
 મધુરાં વાક્ય પોપટ બોલ્યો, તેને જઈ મેં જાણ્યોછ;
 ચચળચાચ ભરીનેવળતો તતક્ષણત્યાંથીચાલ્યો સા ૧૬
 સ્યામ સુંદર તને મળ્યા દીસેછે. તે અંગે તું પસરાઈછ;
 જેજેપુછુંતેનાઉતરઆપે, એજધીતુજયતુરાઈ સા ૧૭
 જે વાટે હરી મળ્યા હોયરે, તે વાટે ન જાઉંછ,
 આજવાટેહરીમળ્યા હોયતો, કહોતેવાસમખાઉ સા ૧૮
 મહારે એવી પ્રતીક્ષા જે પર પુત્ર ભાઈ બાપછ;
 દાસદયાના સ્વામીને ભજતાં ભવનીભાવટનય સા ૧૯
 ગરબી ર. છ.

સ્યામ સલક્ષણા રહોહું કહુંછું શિખામણલ્યો માનીછ;
 મારગડે જતાંમુજશ્રવણે, વાતકહીસીદહાની ડાપણ ૧
 અવળી અબળા અવળું શું બોલો, જતાંસીધીવાટછ;
 કરણકુલ તાર નવિન દેખી, સહેજ અમે જાંચો ધાટ;
 કરણકુલ જોયું તે શું કહોછો, અવર કાછ ક્રમ માનેછ;
 પુરપને શું કામ સીસગે સમજવોછો કાને ડાપણ ૩
 જેના મનમાં કપટ હોય તે કપટતણી મત જાણેછ;

જતાં જતાં થયું શું તાહરેજે, આવડીવાતવખાણે;૪
 તમે છાના રહો સાધુઓ હું જાણું સાચુ બોલોવેણુ;
 સાધુપણની સાખ પુરેછે, નાચતા બેહુમેણુ ડાપણુ,૫
 નાચતાં કે વણુ નાચતાં, તે મેણુ શીદ દીધુંજ;
 જેવા છે તેવા અમ પાસે કહેતાઈ શું લીધું સુલકું.૬
 બહાલા માર્તો સરવસ્ત લીધું, હું અમળા કહેતીલાવુરે
 તન મનધન લુગીને લીધું, હવે શું ઝાઝુલેશો ડાપણુ૭
 હુંતો જાળક કાંઈ ના સમજુ, કેવું હોય તન મનજ;
 ક્યમ કર્યો તે મુજને મોહોટો એમ જુગજીવન સુદ
 તમે નંદકુંવર મેં નિરમ્યા નહાના ગુણમોટોગંબીરજ;
 વડાવેણુથી વાતોપીડે જેમ નહાનોનાવક તીર ડાપણુ ૯
 કાયર થઈને એમ કપે છે વાત સુમની વખાણેજ,
 નાવકખાણુતણીગતન્યારી, તું અણુ દીડે ક્યમજાણેસુ ૧૦
 દાસદયાનાપ્રણુ દુખરખેધરતા, હું દુરીજન માટે કહુંહું,
 એ સુખજાનેકાજેહરીહું, બોલબોલનાસહુંહું ડહાપણુ ૧૧

ગરબી ૩ જ.

સમેસમે તમે સમજેનહીં ને, કરતા હીડો આજજ;
 લોક શું જાણે ટેવ પડીછે, મુકે માથે આજ, પેરનજી
 ખરનારી સાંભળતાં મુને શીદ કરો છો શાદજ;
 આપણુ બેનેબોલતાદેખીમારોપરપ્યો કરેછે વિખજાદર
 મારા આંગણુલા સામાઆવિને, શાને કીધી જ્ઞાનજ;
 મારી નણુદીમરમનાંવચનબોલી, બાબીબાબોતેડેકાન. ૩
આહુર જનતો દીક્ષ અતી પચ્ચતમથી આડોઆંકજ

કેહેવાસરખુ આપણુ કરીજો તો દુરીજનનો શોવાંકજ
 ગોળ પોતાનો પોતે ખાઈએ, કરીએદીકોઅણુ દીકોજ
 પ્રગટ અન્નરે ખાતાં શું લાગે છે અતી મીકો પેર. ૫
 જે દહાડયો પ્રીત બંધાગી. તે દહાડયીચરણેવળગીજ
 દાસ દયાના. પ્રજુના મનમાં. હું નથી તમથી અળગી. ૬
સાખીઓ.

મીઠડાં ગોરસલ્યોગોરસ લ્યો, તમે ક્યાંનાછોગીરધારીરે
 મીઠડાં ગોરસ લ્યો ગોરસ લ્યો
 હાંરે તારુંગોરસલાગેછે મીઠું હાંરે તારે બાપે જન્મારે
 નથી દીકુંરે મીઠડાં ગોરસ લ્યો ગોરસ લ્યો
 સરસ્વતી માતને વીનવું, ગણપત લાગું પાય; અલભેલી
 આંખા આશ પુરજો, ગુણ શેવકતમારા ગાયરે. મી. ૧
 પથર મટી થઈ પ્રેમદા ભોજન કરતાં ગાય; અડધું
 અંગ ફરે કુદડી એનું એકું સડકે ખાય મીઠ. ૨
 નાનીહું નખ જેવડી અલ્યાકડવા વેણુ ન બોલ; હું છુ
 વખની કુંપળી તને પહેલે પહેરરે, મીઠ. ૩
 હુંકે પાને આંબતી લાંબે પાન ખજુર; છોગાળા નર
 વહી ગયા મારે માથે ભાગ્યો છે મજુરરે. મીઠ. ૪
 કાચી તો કેરો બલી, પાકા બલેરાં પાન; માયા તો
 માણી બલી, નહીતો ખેચી બલેશો કમાનરે. મીઠ. ૫
 પાટણુ પેટી દો મુખી, નારીજ નામે નામ; તે નરવે
 આહે મહું એતે છેલ સંગાયે કામરે. મીઠ ૬
 કોને કીમળો શીખીયો, કોને શીવીઆમ, કોણે કરવલ

મુકાવીયાં, કંઈ નારીને કાજરે મીઠો ૭
 કાથે લાગાજો શેવીયો, ચુને શેવી આગ, સોપારોએ
 કરવત મુકાવીયા રાણી નાગર વેલને કાજરે, મીઠો ૮
 એક અધારો ઓરડી ખીજી વેરણ રાત; ત્રાંજોસોકનો
 ઢોલીઓ, એનો જઘડો લાગ્યો આખી રાતરે. મીઠો ૯
 માથા પેરા ગોફણો, કંઈ આ કરે હાર; દલાડો કરે દીકરો
 એને રાતે કરે ભરથારે મીઠો ૧૦
 પારે નાચે પારેવડાં, હુડે નાચે મોર, પરણ્યા એટલા
 માનવી, ખીટયા કુંવારા હરાયા ઢોરે, મીઠો ૧૧
 ચીર ફાડી ધબક કરે, કાંકણ મેલું નિશાન; ઉતર ચુ-
 ડા કારગા, તારો પેક પોઢ્યો મસાણરે મીઠો ૧૨
 મહુડે માજો ન ધાલીયે, લીંગડેજ લહેરો જાય; પારકા
 પુરુષ ના શેવીએ, એનો પેરાડીએકઠી ઘેર જાયરે, ૧૩
 નદીયાંધુનવડાંડીએ મુદ્ર આંખે નવ જાયતુજનેયાંધુ
 વડોદરાને ગાંદરે તારી કંઈ છોડાવા જાયરે મીઠો ૧૪
 કાળા ગજકણનું કાપડુ, માંદો ભયુંછે હીર; વરનોધણી
 ખીટ્યો હીઝડો, મારો પાડોશી બાવન વીરે મીઠો ૧૫
 સોપારી વખાણું સોરઠી, જેમાં લીલા પીળા રંગ; સ્ત્રી
 વખાણું પાતળી, જેનાં વાળ્યાં વળેછે અંગ, મીઠો ૧૬
 હાથી ગોરી ઉજળી જળ ભરવાને જાય, કાંટો વાગ્યો
 પ્રેમનો, તેતો ઉભી જોલાં ખાયરે મીઠો ૧૭
 ગાંડી માથે બેડલું, માંકડ કાટે હાર; જીવારી કાથે
 સાંકળાં તેને જતાં કેટલી વારે મીઠો ૧૮

આંગ કાળુ દાંત કિન્નરા, ચાલે બમ્મર ચાલ, સાસુ જ-
 હુને દીકરી. એ ત્રણેનો એક બરથારે મીઠો ૧૯
 બાપે જન્મી એટડી, એટડીએ જન્મ્યો બાપ, એઅરથ
 કહો માગ દાકોર, એમાં એટડી બત્રી કે બાપરે. મીઠો ૨૦
 જળમાં પેચા ધર કરે જળમાં પેચી ન્હાય, મરતક
 વાઢે નામરે, તેની આંખ્ય ફાડે જીવ જાયરે. મીઠો ૨૧
 પ્રડી પણ બાગી નદી, કટકા થયા એ ચાર, નગરપાંખે
 હિડી ગમ્મ. તમે પડિત કરોને વિચારે. મીઠો ૨૨
 આગનીકુંડમાં નીસર્યો બમર કુંડમાં ન્હાય, પડિતો
 ખુજે પંડીતને તેના કુલ વેલાને ખાયરે. મીઠો ૨૩
 કર વીના જે કામની, મુખ વીના જે દાંત, મુવેલા
 જીવતાને ગળે તમે મોકલાવજો ગુણીયલકંથરે. મીઠો ૨૪
 રાધા તારૂં રસણું જેમ આટામાં લુણું, કાણસરીખા
 પાતળા તેને દહાડી મુકાવે કુચરે. મીઠો ૨૫
 જેને ધર પવન ન સંચરે, જેની છાયાએ નળેસે કાય; તે
 કાળનો મોકલાવજો, મારે એકાદશી વરતહોયરે. મીઠો ૨૬
 કિલો નર નીંદ્રા કરે, ઝાકળ તડકા ખાય; જેની મુજો
 મેલી નીપજો; તમે ચતુર કરોને વિચારે. મીઠો ૨૭
 શેરી ખરી પણ સાંકડો, નગર પાસેજ પણદુર; પરણ્યો
 ખરો પણ નાનકો, માઝ જોગનખય બરપુરરે. મીઠો ૨૮
 હચી ડોકલાં સારીગડાં, મધુરો મધુરો જ બોલ, હમેલ-
 ખયાનાં જાવરાં, માઝ જોગન કરેછે જોરરે. મીઠો ૨૯
 વેંત જેવડી વરખડી, ઢાલજેવડું કુલ, કાચાકમળ ઉતરે

લેનું પાકે થાએ મુલરે.

મી० ૩૦

તનનાં કડ તાજવાં, મનનો કડ બેળાર; હાંધ્યાની કડ
હાટડી, હુંનો વણજ કડ વેપારરે.

મી० ૩૧

કુવા હાંકણ હાંકણ, બેતર હાંકણ વાડ; બાપનું હાંકણ
બેટડો; બરનું હાંકણ નારરે.

મી० ૩૨

પંદરતથો.

હરીહર મેલને રાધે, મેરી સગ બોલને રાધે અબોલા
બોલને રાધે, ધુધટડા બોલને રાધે. કલ્યા મેલમાનને રાધે
પડવે મોરી સાહેલડી પેકજી વાડીએબ્બય, પેકજીલાને
ઢાઢમ મોરી છોલેને પેકજી ખાણ, હરીહર મેલને રાધે ૧

ખાજ મોરી સાહેલડી, આજેજી કિમયોચાદ દાઢમ કરે
દંતડે, ગોગે આ શો માંડયો છે ફંદ. હરી હર ૦ ૨

ત્રીજે મોરી સાહેલડી, તરીયાજ વારોવાર; આ શું
ભુલી મુંઢરી; ભુલી કંકા કાળજી સાર. હરી હર ૦ ૩

ચોથે ચમકતી મેં સુણી, જોમન બાળે વેશ; બરને
બનનાં જોકલાં; જોના પેકજી ગયા પરદેશ. હરીહર ૦ ૪

પાંચમે મોરી સાહેલડી; પાંચ પતંગકંચદુર, બરનેબ-
નનાં જોકલાં, માફ જોમન જનમ બરપુરરે. હરીહર ૦ ૫

છઠેમોરી સાહેલડી; છડીજવારોવાર; પરદેશી રાજ પ-
ધારશે આપણુ બેશીશું હારોહાર. હરીહર ૦ ૬

સાતમેમોરી સાહેલડી, સાતમે દીધેરનેહ; ચોમાસાની
રત ચીકળી; ઝીણા ઝરમર વંશે મેહ. હરીહર ૦ ૭

આઠમે મોરી સાહેલડી, આઠજ જોમાજડ, પરદેશીરાજ

પધારશે, આપણે ખેશીશું મોડામોડ. હરી હૃદય ૮
 તોમે મોરી સાહેલડી; નવંદા પેર ચીર; દીપક લઈ
 મેડે ચક્ર; મારે નવણે વજ્રુટયાં નીર. હરી હૃદય ૯
 દસમે મોરી સાહેલડી; દશરા પુજવા બનમ; પુજ્યા તે
 નર પામીયા મારા રાય બનત બરથાર. હરી હૃદય ૧૦
 અગીઆરમે મોરી સાહેલડી; મેં કાંધી શીવરાત; પગેઢીયે
 લિડી પારણાંકર મને કળ્ય જોયાની ઘણીખાત. હરી ૧૧
 બારશે મોરી સાહેલડી. બારજળાધ્યા બધ, કરનારાનર
 કરી ગયા એતો કદીએ ન છુટે બધ. હરી હૃદય ૧૨
 તેરશે મોરી સાહેલડી, વાદળ વાયોરંગ; ઓસડની મુળી
 ઓઠ છે, મને ડશીયા કળ્ય બોરંગ. હરી હૃદય ૧૩
 ચઉદશે મોરી સાહેલડી; પાસા લીધા લાય; મેં જનણ્યું
 પડશે પાધરા; એતો પડીયા બારે વાટ. હરી હૃદય ૧૪
 પુનમે મોરી સાહેલડી; પુરીજ કરતે આશ, મેં જનણ્યું
 હરી આવશે, હવે થઈ બેઠીછું નીરાશ. હરી હૃદય ૧૫

લાવણીઓ.

લાવણી ૧ શ્રી હરજીનારાણી.

મીલી ઉમેદવાલા દોચાર કરત ગિચાર માખુમે ખડી-
 યાં, મેક બરમત રૂમજુગ રૂમજુગ લગરદી ઝડીયાં પ્ર-
 ચમ કયાં કહેતીરે જળ બારનેકુ જાતી દુસરાને બાન
 કીયા કે ગંગા નાતી; તીસરી કયા કહેતીરે; શીવદ-
 નશન કર આતી; હું ચાર મીલ મનસુમે કરબાધ એ-
 કી. હારે કંઈ બનમે બાગન કાઠી કે નાગત છોડી

નાર કુલકી બહાર; મીઠી માંદે સાહેલી; મેડે બર-
 સત રમજુમ રમજુમ લગ રહી ઝડીયાં. ૧ પરથમ
 કયા કહેતીરે સુનો સખીરે બેના કલ આધી રેનકુ
 ધર આયે સાજના કુલનકી ખીછાઇ શેજ, નરમખી-
 છાનાં, સોમગતે લીપટ કર ઇશક કીયા મન માના,
 દો તુટે ચોલાકે બધ ગચા ધગશાના, એશી રજમે
 ગુજરી સારા રેના સખી દેખરે હુઇ ફજર, કાચીક-
 લીયાં ગુલાબકી છડીયાં, મેડે બરસત રમજુમરમજુમ
 લગ રહી જડીયાં, ૨ દુમરી કયા કહેતીરે લગીયાત
 કરનેકુઇ મર નેન તલવાર બુરે સાજનકુ, સાજનકા
 એતના સુખ, કહુ કયા તમકુ, ખાના પીના સો રેના
 પલગકુ મેં કહુ કહે ઇશ બખત, ઇશ કરનેકુ કાં
 દીન કી રાત, ફીકર નહી હમકુ, અછેર ખુશખોઇ
 પાય કુલનકી ખાસ, રથાં મીઠાયાં મેડે બરસત ર-
 મજુમ રમજુમ લગ રહી ઝડીયાં. ૩ તીસરી કયા ક-
 હેતીરે, બર જુવાની કે બારમેને તરેતરેક કીયાસોજ
 સીનગારે, પાકિયાને પાછળ ખીછા. ચોગી જરીદારો
 નેતુમે સારા કાજરા મારતા લેરે? મે જા સાજનસે
 મીઠી પતંગ ઉપરે, મેરા રહડા સાજન નાખોલા દી-
 લ બરે મેરી મનકી મનમે રહી, ફજર હોગઇ ફી-
 કરમે પડીયાં મેડે બરસત રમજુમ રમજુમ લગ રહી
 ઝડીયાં. ૪ ચોથી હે ચંચળનાર, ખોલા અલખેલી,
 મુજ બાપનામ પીતા સવારે ડહી, મે જા સાજ-

નસે તીલી છકરના ચાલી, મદન કેદ છતીયુસે છતી
 યા બીડી; ખુલ્લ મયે જોગનકા બહાર હુમ ખુલાશી,
 માવે મહારાજગીર ઉસ્તાદ, પ્રેમ બંધ ખ્યાલી ભગ-
 વાન દીન દીલદાર, ગોરી તેરી ચાર ખીલાવે ખીડીયાં
 મેઉ યસરત રમઝુમ રમઝુમ લગ રહી ઝડીયાં. ૫

લાવણી ૨ છ.

ઓ ભગવાન પતી નાદાન; નથી કંઈ સાન જનમ
 કેમ કહાડું, હું નાના કંથની નાર, દુઃખ ક્યાં ગાદ
 પરણાતી મારે આપ, પોતાને આપ, કળેડાસાથે, મને
 દુખ દરિયામાં ધરી પડ્યું દુખ માથે. ૧ હું આવી સા
 સરા માંચ કંથને ત્યાંચ; જગતને ધારે પરણ્યા પછી
 વરસા ચાર થપા તે જ્યારે.

કુલ.

મારે સાસુડીનું સાલ નણુંદ દે ગારી જેને કંથનણું
 નહી માન તેને દુખ બારી, કોઇ સખીયો ભેગી થાય
 પાણીને આરે, સહ મારી ચરચા કરે કંથની ત્યારે;
 મારા બાળા કંથને જોઈ હસે સહ કોઇ દુખનો દ-
 રીયો; મારો જીવ બજેછે રોજ અગનનો ભરીયો.
 ઓ ભગવાન. ૧ હું ગઈ પતિની પાસ હેતથી આશ
 દેખી નસેછે, જો કાલુ જમણો હાથ ચીસ પાડેછે,
 હું નવજોગન છું નાર ખરે આવાર છખીલી નારી;
 મુઓ જાણે નહી કંઈ રીત કરે છે બારી.

કુલ હું શું કરું ઓબાપ દુખમને દેછે, મારે હાથમેદાગી

બળે દુખી દિલ રહેછે; મને ગમે નહીં શશુગાર શરીરે
 સજવા, વળી ભોજન વેળા પાક ગમે નહીં જમવા, મને
 ચરસ થયાછે સોળ, જોતન ઝડઝાળ, જુવાની મારી
 પીટયો એછે નાનું બાળ વરસ દસમારી. એ ભગવાન
 ડ મારે બાપે મને આ બાળ, સોયો તતકાળ સાર
 નવ કીધું, એ બાળકડાની સંગ કન્યાદાન દીધું, જે
 એટલે વળી ગાય દોરે ત્યાં જાય, કશું નવ ચાલે,
 જેમ હાથારાઓ બળદ કસાવેને ચાલે.

કુલ.

તેમ પીલા માલરે કરી મને દુખીઆરી, એકેર ગમે
 મારી; જે ફરી દુખમારી છાતીમાં બડકા બળે કર શુ
 સેખી, હું લાજ મરહું રોજ કંથને દેખી. જેવું ચંદ્ર
 તણું છે તેજ એવું મુજ તેજ કામળ છું આજે.
 મુખા લાયક એતો નથી માલરે સજે એ ભગવાનક
 જેવી કંથ વીનાતી તાર એવી આ વાર મને પશુ
 જાણો હું પડી કપીરની સંગ મોતીનો દાણો મારે
 વહે ચક્ષુએ નીર, બીજેછે ચીર ચોળી પશુ બીજે,
 આ બાળ કંથને જોઈ; દીલ નવ રીજે.

કુલ.

વળી સામુ મારે બોલ ધણે મુજને; તું પશુવેછેમુજ
 બાળ થયું શુ તુજને; મારો જીવ બળે છે રોજ
 કરે શું બાઈ સગી નણદીને હું કહું મારો તુજ બા
 ડ. શુ કરે કહ્યો આ હાથ, હવે શુ થાય જેહેર

આર્થ મરવું, પડી દુખ દરિયાની માંચ રહ્યું છે રડવું.
 ઝો ભગવાન ૪ મારૂં મન થાયછે ખાખ ઉડે જેમ
 રાખ જનમ શીદ આપ્યો પ્રભુ મારે કરમે કયાં પી
 ટયાને થાપ્યો મેં કર્યાં નથી, કંઈ પાપ જગતના
 ખાપ મુન્હો શો પડીયો, તે મુજ અખળાને કાજ
 આવો કયાં ધડીઓ.

ગુણ.

હું હતી કડી વીધવા તો આથી સારૂં પણ જાઈ ફાગટનો
 કંથ બળે મન મારૂં મારૂં ધણુ થાયછે ચીત રમવાને જરૂરી
 પણ રહ્યું અટકી લાજ કુળની ધારી મને ધણો કામનો
 તાપ કહ્યું આપ નથીરે ખમાતું મારૂં વીર્ય પીડા કરેન
 થીરે દયાતું બાપ્તો ભગવાન. ૫ હું જમમધ્યરની માંચ
 કારીને ત્યાંય કદી કો વારી; મારી ભોજાઈ મારે બોલ
 ધણા દુખકારીહું સમજી મનમાં રહું, કુંકારા સહુ યો
 ભ બાબીના હવે કાંઈ નથી ઉપાય વિના ફાંસીનો.

ગુણ.

ઓ ઇશ હવે સુણ પતી કર મોટો તુજધર જગાવર
 તણો પટયો શો ટોટો મારે પાગી હતો જે ખાપ પીટયો
 હત્યારો તેણે કયો નહીં વીચાર, જરા કાંઈ સારો કહે
 છે જે કાળીદાસ ઇશની પાસ જોડાતું કરજો અખળા
 જાતોની અરજ કાનપર ધરજો ઝો ભગવાન. ૬

લાવણી ૩ છ.

ભર્યાર પ્રાણુ આધાર, સુખ દેનારે કયાં ઉડી, તુજ

બીણુ નાથ મારીદશા થઇ જુડિ. તુજવીણુજશેમુજપ્રાણુ
ગમે નવજાણુ કર શુંહાએ મુકા મુજતે એકને ગયો
તું કયાયે. પ્યારીતું દુખ તેં યાદ ધર્યું ન લગાર ગયો
ક્યાંચાલિ. તુજવીણુ ગાલની ઉડી છે ગઇ લાલિ.

બુલ.

સહુ ઉડિગયું મુખતણુનુર એ પ્યારાતુજ વીણુનેત્રથી
બહેઆંસુનીધારા. મરમાળા ગઇ સુકાઇશકતી નવ કાંઈ
લડયડિયાં આવેઅરે હીંડતાં આઇ. એ સુખદેયણુ બર
ધાર. પ્યાર કેમ તોડયો. બિજાધારા સાથ પ્યાર જઇ
જાડયો દિનરાત દુખમાં રહુ કુવામાં પડુ મર કેળુડિ
તુજવીણનાથ મારીદશા થઇ જુડી દુખમાં જયાવાને
કાજ. દિસે નવ આજ એને કાંઈ આયો, હું અભા
ગનીને હાથ અહીકાઇ તારો પિડે પતી મુજને કામ
આઠરે જામ. નથી રહેવાતું આકામગરિતું કષ્ટ નથી
સહેવાતું.

બુલ.

આવે નહી આંખની માંહે ઉંઘ લગારે તમ વગર
સ્વામી થાય સોચના ભારે. કાળજી ફેલીને ખામ
મદન અત્યારે બેટિને દુખ ટાળશે કંઈ કહેા કયારે
છાંટિ અમરત રૂપિ નીર નણુંદના વીર. જુઓ મર
જુરિ. તમ વીણુ નાથ માહરિ દશા થઇ જુડિ મ-
નમાં અતીશે મુઝાહ દુખી ચાલિ ધર કયમ ધીરે,
હું છાંટ ધીરજનું અરે નાથ તુજ નીરે, સજવા ન

દે સણુગાર; અરે ભરથાર; સગાં વહાંલાં કો; કયમ
ગાગુ દુખમાં દીન પ્રાણુ પ્યારા જો.

ઝુલ

નવ મેશ આંખની માંહે, આંખવા દેરે; નવ મુઠું
ખાટલાપરે; જોમ સહુ કહેરે, મુજ અરે કાન શેઠને
કરણુ ચરણુ પાણુ મારા વરવા દીસે શણુગાર વીણુ
જો પ્યારા, ખાવળીયા જોવા હાથ દીસેછે નાથ વી-
નારે ચુડી; તુજ વીણુ નાથ માહરી દશાથઘ લુંડી;
મુજ સહીયણીયે સરવ; ધરીને ગરવ ઠમકતી ચાલે
નીજપતીશું વાતો કરે હરશમાં માહાલે; ચાવે નિત્ય
પાન સોપારી પ્રાણુને પ્યારી; જે મુખ કારિ અચર
જાતી જળે દીઠે તે મારિ.

ઝુલ

નીજ વરના દોસ્તથી વાત કરે બલી જાતે; સહુ
સહીયરને ઘેર જાય હરથથી ખાંતે; કાંઈ નવાજુની-
ની વાત હરથથી જોલે મુખમાં સરવેસઈવરો અહો-
નીય ડોલે; સહુ ગુ'યે શીરના કેશ; જરૂર હમેશ
(પણ) મને તો મુડી; તુજવીણુ નાથ માહરિ દશા
થઘ લુંડિ, સંતોષ ધરત હું મન; કદાપિ તન હોત
મુજ પાસે; પણ તેતો નવ તેહથી; થાડું નીરાશે;
પુત્રના કરિજ વગન, થઈજ મગન; મોડાઘમાં બાલે;
લાવો મેંતો નવ લીધ અરે આ કાળે.

ઝુલ-વિધવા મેણું છે શીર, વળી વાંઝણિજણતાં કયમ

ઝેર ન દીધ, માત શું જાણી; પ્યારિ પતી રહે ધર
 માંડિ ન લાલવા લીધો, આ જીવન પાપિ તે પતી
 જમ શો કીધો નવ તેજ શરિરપરલેશ; કાળી થઈ
 મેશ મટીને રૂડિ તુજ વીણ નાથ માહરિ દશા થઈ
 જુડિ. ઓ સુખના સુરજ મુજ; કહેતી તુજ અસ્ત
 ક્યાં પામ્યો; તુજ નીરાશ કરિ નારિને ક્યાં વીરા-
 મ્યો. તુજ પ્રાણ પ્યારિ સુકાય કાય બેદાય અરે તે
 મારી તુજ ગયે સાસુને નણુંદ થયાં છે વારિ.

શુભ

નવ ખુલ્લો હુંથીજ પળાય, કાયા કરમાયો; જમવાને
 નાતની માંહે વળી ન જવા ઓ; બરજોગન માફ જાય
 અરેરે ઓજો; નવ ભોગવનારો ભોગી; વાડ પડ્યો કેજો
 જો રતુ જરતો અરે પાપણી ખરે કદાવું કુંડિ; તુજ
 વીના કાંઈ વળે નવ આંહી જીવતું જોન, નવ ગયું
 ફરિયા મળે રૂને કે સાને; ભજ બાવથકી ભગવાન
 અરે નાદાન જીવડા આજે, થશે પુનરજનન પ્રજા કરે
 થશે દુઃખ પ્રાંજે.

શુભ

શિવાયી જરિ જશે, અરેરે આંખે માટે જગદીશનુ
 જર નામ તું ભાખે; શીખ ખુલાખીની ધરકાન કરિ
 સન્માને જોયા પુનરજનનની આશ; પુરે ભગવાને નવ
 ગયો નાથ કલે જડે ખધે આથડે; જોમાયા દુઃખ
 તુજ વીણ નાથ માહરિ દશા થઈ જુડિ.

હાવણી ૪ થી.

સુખ સમયર મારી આજ, દુખની દાઝ, જઈ કયર
 ખોલું; અંતરનો પડદો અરે કયાં જઈ ખોલું. હું વરસ
 પાંચની હતી નોકોતી મની ગતી પણ કાંઈ; પાપી,
 પીતાએ જોકી ખાડની માંહી. જોઈ કુલીન નાતને
 વર સાડ જોઈ વર મને પરણાવી; દીધું ત્યાં કન્યાદાન
 હાથ મીઠાવી. વર વરસ દીનનો ધરણેજ શણગાર્યો;
 લાગે જીની જોતાં કામ એકવા સાચો. હું વરસ ચ-
 હિની થઈ, સાસરે ગઈ. પહેરી ધર ચોળું; અંતરનો
 પડદો અરે કયાં જઈ ખોલું. પાથરીયો હતો ષડંગ
 રંગવા રંગ પીયુ પ્યારીને, કીચેલ સાફ ઉપર રૂડી
 આદર ઓછાડીને. પતી ગયા પછી હું ગઈ, મેડીનથી
 માંહી સુવાને કાજે, નસકોરાં ખોલતાં હતાં ત્યારે સુ-
 વાને; સુતોતો પાસાભેર ઉંધની માંહી, ઢંઢોળ્યો મેં બહુ
 પેર તેહને ત્યાંહે તે ઉઠુ કરવા જાય, પેખવા આદાય
 આને વળી જોલું અંતરનો પડદો અરે કયાં જઈ
 ખોલું. ચાંપવા માંડ્યા મેં પગ લુખસના ઢગ સુખ બહુ
 આવે, મનમાં ત્યાં મસ મુઝાઉ; શું દાન દીસેતો
 નાહાનું ખાળ, ખોલતાં લાળ પડે મુખેથી, વળી ગ-
 માર સમ ચાલથી, બહુ દુખેથી ઢંઢોળ્યો મેં બહુવાર,
 તેહને ત્યારે, મુખ વહી કરી ઉચ્ચાર ચુરી કરી તા-
 રે, જા તાડી માડિ રાંડ ઉઠી ગાંડ શીઠ ઢંઢોળું,
 અંતરનો પડદો અરે કયાં જઈ ખોલું, મોતની ની

જ્ઞાની આજ ચડી મને ઝાંઝ કહીશ મુજ માને, શુ
 કરવા મોકલી હતી રાંડરે આને; મેં કહ્યું સુણા
 રવામી શીશ નામી, વંદુછું તમને સંસારની રિત
 થકી જોલાવો અમને; કેમ કહણ થયાછો તમે; કહો
 સમ મારા, અબજા શુ કરીએ અમે, પ્રાણના પ્યાર
 ક્યમ તરછોડોછો આણ માદારા શામ, ગિપુ તન છોડ
 અંતરનો પડદો અરે ક્યાં જઈ જોલું. મેં સમજાવ્યો
 બહુ રિત, ધરીને પ્રિત; સમજ્યો ત્યારે, કરવા દે મુ-
 જને શયન પછીથી હારે; તે પણ નવ સમજે કાંઈ
 કરે મસ્તાઈ. ક્યપર મુખદે; આ સધયર એવી રિતે
 દહાડી તે દુખ દે; વળી ગાગ ભાંડિને આળ ધણાક
 ચઢાવે; ધરિકાળ શિરના વાળ, ખેંચી રિખાવે, પળ-
 વે એમ મુજને ધણીકને એતો ઠીક દુઃખમાં ડાલું,
 અંતરનો પડદો અરે ક્યાં જઈ જોલું. મારો વર ના-
 નેર બાળ, જાય નિશાળ, મર શરમાઈ; છોકરાંમાં ર-
 મવા જાય કરે ઉધમતાઈ, વળી લાજ કાદતાં પર્મ
 મુજને શરમ, મનમાં આવે; આ કરમ તણો, કહો
 મરમ કોણ બતલાવે; પાણી બરવા કાળ જાળીધું
 જ્યારે સધયર કેરા સાથ મળેછે ત્યારે, રોડ દાઝ
 મુજ પર ધરે મસ્કરિ કરે ચીત ચંચોળ, અંતરના
 હું મરીશ કમોતે જાણ સધયર પ્રમાણ, નહી રહેવાયે;
 નાનેરા વરતુ દુખ કેમ સહેવાયે; આ કહુ કોણને
 વાત, માહરિ જાત બળી ગઈ બહેની, નાનેરા વરનો

ઉપાય કે તુ કેહેની, હું જાણું ખાય કુલેર; કુલેર થ-
વાને પણ મુંદતણિ શી પેર બમું એ બહાને; એ
દુખે કરી છુટાઉ; એરે ખાઉ કુવે જઈ પડુ; અંતર-
નોં હું નકલકી છુ નારી, લાજની ગારિ, ગનમુઠી
વાળુ, વળી સાત બવે આગ, એમ સંભાર; બવએક
તણો છુટકાર કરિવિચાર. કેમના પરિએ, આજખ્યાંજખ્યાં
અંધાની માફક કરિએ, નથી અરેગોહતુ બહેન એનનથી
પડતું આમુથી બરાએ નેન. રોજ દિલગળાતુ, દુખ પડયું
ખુજાખીધણુ, સુખ નવજણુ, માણસ મળ્યુ રોહણું અં
લાવણી પ મી.

(છેલ્લ જટાક અને રાણી મોહનાની)

છેલ્લ જટાક ચાંદ ગગનમેં, સુરતપાક મોતીઆલા; ખી
રમાંયા મોહના રાણીને મોળતકા ફાંસા ડાલા. દિલી
શેહેરકા તખત જટાક, ધન દોલત સારિ માયા, ગિ-
સખરસકી ઉગર મીયાને હશક જાજમે ખિરમાયા,
ચાર તરેહકી ચાર જખત પોશાક ખનિ કંચન કાયા
ખાંધી ઢાલ સમશેર, સીપાઇ મુસારરિકા ખેસ લીયા,
ગુજરાતમે અમદાવાદ શહેર દેખકર ખિરમાયા ધુપકા
લેકર દિન ગરમીશે ખેઠ જરા આરામ પાયા.

જુલ.

તાલેવનકે જાગ કુવેપર ઘડા બરા મીઠા પાની. સો
દોશો સાહેલીમે ચમક રહી જેઉ ચંદ ચાંદની, શોર
સુનેકા ઘડા આઈ જલ બરનેક મોહના રાણિ, નજર

પણ મહારાજા મુસાફર પત્ની સાનસોયન વાળી મં-
 દીત્રપર શોરમેય તુર કુલ જડાવ મોતનડી ચાલા
 મિરમીયાં મોહનારાણીને મોગતકા ફાંસા ડાલા છેલ-
 બટાઉં મોહનારાણી વામ દિવાની દોલ દેખ ઉસ
 પંછીકા કીયા રાગ કીયા અમીરે, બાદશાહજનદા હે
 કયાંકા, અજગ્ય ખુદને તુર બનાયા જનેડા કાસી ક-
 કતાલેકા આગે કાંકાસે કાંકાં જનેડા મુકામ કીસ
 મતવાલેકા, મોહના નીસંક હોકર બેલે સંગઠાડ
 સગ શહેલોકા, ચમક ચમકયર આદ સામને, બાબુ
 ચડાયા નેનોકા, ચતુર મુગર આદરસે મુઠે. કહાસે
 આગે પરદેશો કોન તુનારા બતન હીકાના કીસ બ-
 સ્તીકે રહેવાશી. કરો ખુદાસા કરકે દિલકી, બાતકરો
 મીઠી ખાશી કરો બંદકી કમુલ આજકોરેન તુમારિ
 હો દાશિ. રંગ બંગલેમે આરામ કરના નરમ બિ-
 છાના આપલા બિરમાયા મોહના રાણિને મોગતકા
 ફાંસા ડાલા. છેલબટાઉં ધોઠા કુલ ન રખના દિ-
 લમે કવલ બચન લેવો મેરા સચ્ચેકે શિર ખુદવાસિ
 જુડકે દુનિયાના ઘેરા, ધરખાવન પરદેશ ગયેહે ગુ-
 જર ગયે વરશે બારા સાસ બિચારિ પડી અઢેલી
 માલ ખજના બોતેરા, સુરત દેખ દિલ લલચાયા
 હોબે મોહનાકા ખારા, લાખ રૂપેકી રમુજ શેજ-
 પર ચમો, ઉઠો દેખો ડેરા. **કુલ.**
 અંદેશ નહી રખના દિલમે ગુપત બાત બહેરોની,

લે ખુરેપર બન દેવંગી; હમમ ખાકર ખીરમાતી,
 કહે મુસાફર દિલકે દિલમે. બની ઘડી શીર નહિ
 આવી; લીખત નહિ લગેકા અખતુ હોખ મોહનકા
 સાથિ નીમાશામકે બખત ચક્ષે રસ્તેસે હોડકર દુશા-
 લા; છેલખટાકે દેખ રહી સખ આલમ મોહના.
 ખાલમકુ લેકર આઇ, મતમખટા મનશુખા શીખાકર
 શીર સામકુ સમખઇ. કુશીકે મઇ મીજખાન સગા
 મેરે બાવખટા બાન, મોહનાને દેવદ કે હોયમે પાંચ
 અસરશીયાં દીલવાઈ સાસ કહે એ સાચા નાતા પ્રા-
 છી મીસરી મગવાઇ માલી ઉપર કરો ખીજાના આ-
 રામ કરને દરમાઇ; અતર અખીમ લગાકર અંગે,
 ગરમ પાણિમે નવડાયા, ચોપાલેપર નરમ ખીજોતી
 બેઠ ખુશીશે જુમવાયા કેસર બદામ પરતા દિલ ખા.
 ના કર કર ખીલવાયા; પાન ફુલામે મગન હો રહ્યા
 મિઠા પછીકા ખીલવાયા; શીર અપના સીગનાર સ-
 જકરખની જેરી ગુલ્લાલા ખીરમાયા મોહના રાણિને
 મોહખતકા ફાંસા ડાલા. છેલખટાકે દેવર સાથ ખો-
 લાવર ધરમે, દિયા માલિકુ દરવાખ. મોહખતકી રૂ-
 શનાઇ લગાકર. દોઉ શોએ રાણી રાખ, ડાલિ ગલેમે
 હાથ ઠસિકકા બહાર બયા તનકા સાખ; ચડિ નિ-
 દકી લહેર ફજરમે, સવા પહેર બજતા ખાખ.
 સાસ કહે છોડે ભેટકુ કીયું ગફલતમે સોત સોતાખ,
 ઉઠ મેરી સોકનકુ, મારકે ઉપર રસ્તકુ દેતા બ, શોર

સુના જદ ઉઠા ચોંપ કર. દલદે દીલમે પ્રસ્તાતી;
 પિછને દરવાજેસે જાગમે. બગા દિવા દિલબર સાથી
 પુઢિને જાહેર ફજેતી. કરિ લોકકુ સુનવાતી. મોહના
 કહે નાહક કયું બકવા. બદગતી શીર કયુ દેતો ડાલ
 કહે મેરે રીર કમમ ખાઉંગી નીબાવે હકતાલા ખી-
 રમાયા મોહના રાણીને મોખતકા ફાંસા ડાલા છેલગ-
 ટાં સાસ કહે સોગાન એસે. બોલ તુને બોલે. અખ
 દોનાગ લડાઉ તેરે તમ જગલકે જોહરિ કાલે; કુદિ
 દિલ ચાહશે કરના. પિલાવ જોહેર કે પિપાલે. સચા
 જુઠા માલમ હોયગા સરગગ્ગન તું મગવાકુ બવા
 હાનેસે જાગમે ગમ જ્યાં બેસે મુસાફર મતવાલે. દિ-
 લકી નતલગ સાસુ બીનકર, હીમતકી ખાતાં બોલ

હુલ.

લેવો ફકીરી બેસ ખટાઉ હોખના ખાલમ બેગી;
 દરવાનકુ દવા લગાસો; તોહી તો મરજતી રહુંગી;
 દિલકામતલગ સખી સુનાકર ફિર વાંસે જલદિ બાગી;
 ધાધ ઉઠ કર સાસ શામને દુનિયાં સખદેખણ લાગી
 બડા શેહેરમાં પુકાર હુવા, આથમકા મેત્રા બેલા;
 ખીરમાયા મોહના રાણીને; મોખતકા ફાંસા ડાલા;
 બોલે કાલે નાગ નીકાલે મોહનાસે સોગાન લેને;
 આપ ફકીરી બેચ બહલકર. ખટાઉ કોઈના પિછને;
 અખીર લગાયા સખલોકાકુ; મોહના સમેત પિછાને;
 મોહના સોખતીશે બોલે કયસા કરો સ્યાણે સ્યાણે;

ફકીર એ ધર ખાવન તનકું; હાથ લગાયા દોનેતે;
ઓર કોરીકા હાથ લગા નહી, દીલકી ખાતાં સખ જાણે

સુલ

ચોરી કરકર એખ છુપાઈ, સવાકુ સામરથ ખતાઈ;
ડાલે ઉઠાકર નાગ ગંધમે, માસપાસ લેકર આઈ,
સહુ લોકકે જાહેર મોહના, સચી સાખાસી પાઈ,
જીસ દીન સતનકુ મોહના બટાઉકુ લેકર આઈ,
હુવા ફજરકા બખતપર, મેમાનીસે પોચવાઈ,
ચઢી નીરકી લેહેર જાગમે, સોયા હોડકર દોશાલા;
ખીરમાયા મોહના રાણીને મોખતકા ફાંસા ડાલા છેલખટા
કરને વાલા ખુદાજી દેખો, ખાવંદ મોહીનાકા આયા
અપને કપડે ખીજાના કહેતા રસ્તેમે અકાર કોસોયા
ધરમે અમે સાહેબને બયાન સારા સુનવાયા,
ધમક અમક કરે મારે પટકા, હાથ મુસાફર ઠોરકીયા;
ખુની નેન તલવાર લહુકી, ખસગ દેખ ઘોડા ખાયા;
મોહના રાણી નીકળી મેર, બદન પંચ ધાયલ કીયા

સુલ

ગઈ કેવરા જનમે, મુયાદા પડાઈ બેઠા નજરોસે;
દુખ સુસીના પુટા નાહક, કયા રેન કયા લોકોસે;
માલી જનસે જન કચલ, અવલ, નીમાયા મોહનાર
ખાવા આદમ અમા હવાં જાતેયે ઇસ રસ્તેસે:
કયું રોતી ઓ અવસર બેઠકર, પુછે શીવશંકર બોખા
ખીરમાયા મોહના રાણીને, મોખતકા ફાંસા ડાલા છેલજી

જુના પરણા વિચારનીકાલ, ડીર આદનલગાઇ વિશદોનુંકું
 ખાક તણે તીન પુતલે બનાવે, હરી દેવ અમરબ બનકું
 હો અવરત એક મરદ, બનાયા બટાઉ મોહના રાણીકું
 મોહનાસે ફાયેગ બનાઇ, શો દોષનાયા ખાનકું;
 દોનેમે દોનોકા શેલાદી લુપ્ત ગયે બટાઉ દીલીકું;
 નવા જનમ આદમને દીયા, બડા ચાખા દુનિયાકું;
 જીગરજીગર એ નોખત બાળે બ્રશક બાજકા શેલેદાના
 એશી કરત પ્રીત રીત મોહનાકે, નુશકઠ ગરજના;
 બદનામીકા બાલ આછતો આખર નેકી કરજના;
 ગોવીંદરાવ પીર મુરસદ હોય એ શાયરમે મોતીદાના:
 તખત કીયા વીવ નેહર શેલેર, જીનહર ગુનીકા ઠેકાના
 મલહારી ખેર અંગનર નંબન બાજતા ચાતાલા
 બરમાયા મોહના રાણીને, મોખતના ફાંસા ડાલા છેલબટા
લાવણી ૬ મી—મેંદીની.

મેરી કાન કાન સોકન મેરે પીયાકે નેનુમે લડ ગઈ,
 મે મર ગઈ મોરે હાથુપર મેંદી ચર ગઈ;
 મેતો ઇશકકી મારી ગઈ, પ્રીતમ ધર ચલકર ઓ બરકે
 સોહસો અબરંમ કર કર પ્રીતમ પયારેકું દેખુગી.
 નોના બરકે હજી સે ચલા ઓ દોસ્ત પકડકર સારી રેના
 હિને મુઝે બોમી મેરો મન ભરકર એજી સો રહી:
 ગલેશે લખટકર ઇશકકેમીશકે કારણે, સખી સોહીત બેઠામ
 મોરે હાથપુર મેંદી ચર ગઈ, સખી ખુશ હુવાહ બમ;
 અજી મુઝે જનમકી તોહમત ચદમઇ, મે મર ગઈ;

ગોરે દાથપર મેદી ચર ગઘ. કમે ખુખ મેદી;
 રચી ક્યાંહાં છુપાના, રંગ કરમાના ઘર માસ નણુંદ
 મા મેદેન પુરેતો જવાખ ક્યા દેના. દોને નાગતે ક્યા;
 ક્યા કરે બદાના ક્યા મુખ લે પ્રીતમ ધર જના.
 કુખ ખાના છતસે બેતરહે મરના, જની જીગરકે વાસ્તે
 મે જનીયા નીમા સામ, પ્રીતમ પ્યારા પુછતા;
 તો સખી કીસકા લેવી નામ, મુજે હશકીધુની ચરગઘ
 મે મરગઘ ગોરે દાથપર મેદી ચરઘઘ ઘેઘ ચતુરસુગર
 રંગમાં ઘસ્તમસ્ત ઘોઈ શીટગઈ કાલી દેલ ગાલી,
 એક ગોરી ભાઈ જાજલી એતો પુરા હુવા હે કામ
 ગહી બે કામ કીન ધર ઘાલી, ઓલાવી મેરેપર મૂસી
 બત ડાલા ગાલી ચલા જાગમે સાખી મેદી કરપૂકાર
 ખિલિ ચલિ ચુન લેવા. તુમ કરો હમારા બદારમેદી,
 ચુનતે ચુનતે ચઢ ગઘ મે મરગઘ ગોરે દાથોપર મે-
 દી ચરગઘ ગુર સાહેલી એકે કહે સુંદર લે ચુન-
 કર આ ગુણુ ર. તેરા ડાગ ગીટેગા ચું કર. રખ હમા-
 નકી સાખુતી, ઓ મન. ર કર સાહેબ બંદગી કરકર
 કુછ હુનીઆસે ખિદર કરપાઘ આપણી મુરાદઓજીગર
 મીટ ગઘ શીકર સાલિકુ હુવાકુ (જુલ) અલાખખ-
 સજી ચું કહે પયારી મત કર માન મુમાન ખિરખહ
 ગાડી યુ કહે, જુવાની દો દિનકી મેજબાન મેતો
 મહોખતમે મસ્તી હોઘ, મે મરગઘ. ગોરે. ૪

લાવણી ૧૦ (લેલા મજલુઃ)

દીસ પાક મોખત ચારો તુમ રખના, ઇશ લઇલા ખાતર
મજલુરે દીવાના એ બાજપણેમે લઇલા મજલુકુ
એ માખાપુને બેઠાય પઢનેકુ એ કાજી મુદ્દલાં પઢા-
વતે ઉતકુ, એ લઇલા મજલુ દેખત આપસકુ તુમ
લેના ફકોરી હાલ કયા કરના, ઇશ લઇલા ખાતર
મજલુરે દીવાના. ૧

એ બાજપણેમે લઇલા મજલુકી એ ગાંઠ પડગઇ અ-
ગલેરે જનમકી, એ બેટી બેગમ લાલા વજરકી, એ
દેખત સુધખુધ ઉડગઈ મજલુકી, તુમ લેના હાથમે તંબ
માગ ખાના, ઇશ લઇલા ખાતર મજલુરે દીવાના. ૨
એ હાથહાથ કરતી લઇલારે પૂકારે મેરા મજલુ દી-
વાના હો બેઠા ચારે, ઉતે જ જંગલમે બશા દીએ
ડેરે, એા સખ નીકસે હો બેઠે ન્યારે મેં લિખ લિખ
મેજી પરવાના, ઇશ લઇલા ખાતર મજલુરે દીવાના. ૩
ગુર તુકનગીર મેરા ઉસ્તાદ યું બોલા પાક ઇશિકશે
હિતર ગયા એલા, પરશરામસીંગ ગાતા રંગીલા, કંઈ
કલગીવાલેકુ લગાયતા ટોલા, એ બાલાસીગજી ગાવે
મસ્તાના ઇશ લઇલા ખાતર મજલુરે દીવાના. ૪

લાવણી ૧૧ મી. (કળજીગવિષે.)

ધનમત કલજી જીલાજી ખોટા કલજીગકા પેરા,
દોલતકે ખાતર બહેનને સગા ભાઈ મારા,
બારા બરસકી મુલકગારીસે, રૂપીઆ કમા લાયા,
એથી એકમે ચલાજી બાઈ, બેનકે ધર આયા,

પાંચ મહોર અજળ અહેનકુ ડિવાયા.
 છતીસ તરેહકી રસોઇ બનાકર બાધકુ જમાયા,
 એતો ગિચારા થકા હતા સો નીંદમે ઘેરા.
 દોલત કે ખાતર બહેનને સગા બાધ મારા,
 લગી અજલગી નદિ દોરી દુડી અમરકુ,
 બહેન બાધકી દુશમન લોકર કહેતી ખાવનકુ.
 અખ કયા સોયા ભર નીંદ ઉઠ માર તેરે સાલેકુ.
 ધન ખજના સખી રેવે અપને ધરકુ.
 એતો ગિચારા ગરીબ હતા સો દીલમે થરથરા દો. ૨
 આધી રાતકે બખત રંડી કરતી ચમકારે,
 કાથ પકડ તલવાર શીરતી બાધકે શીરપરે.
 શીર ગાડા ઉનકે બોલકેળ છાને આંદરે,
 ખાડા ખોદકર સખી ધરકુ ખાગાડ જુલમ આ જોરે,
 દેખો રંડીકા ખુન બે યારો ઉને દીલમે નહી વીચારદો. ૩
 એક દીન ચોર દુસરા દીન ચોર મે સમાયા,
 ચો મુઠદા તો અપકી ચોરતકા સપનોમે આયા.
 સપનેમે જાકર કયા પડછા બતલાયા,
 કહે મુજે મારા મેરી બહેનને મેને મોત હજુ નહી પાયા,
 ધન ચોર માલ ખજના સખી ઉનકા ધરમે ભરાદો. ૪
 હુધ મહારાજકુ ખખર રંડીકુ તરત ખુલવાધ,
 કમર કમર ખાડા ખોદકર પાપ શે ગરવાધ,
 દીમે દીલોકુ હુકમ મુકન તોરોરો ચઢવાધ,
 ખુરા હાલ સુત કીયાળ રંડીકુ જમીનમે ગરવાધ.

સચ્ચી મરણુ રખ્યાલ ગાવે તુડન જોઆઈ પ્યારા દો. ૫
લાવણી ૧૨ મી

પાનીમે પુતલી લડે બેદ ન પાવે, કોઈ સચ્ચા ગુરુકા
ચેત્તા ખેલ છંદ ગાવે, મચ્છરને હાથી મારા ચતુરા
માઈ દીડીકુ દેખ દાથીદી જ્ઞાન ધમનાઈ, દીડીને
કીયા ત્રિપાય અકલ દોડાવી પસ દાથી કુ લે ગમ
ગોરા નાળકે માંદે, એ કિલટ છંદકા જુવાળ તુજે ન
હો આવે, કોઈ ૧ મળીને મોન્યા મારા ફેજકુ ઘેરી
મડદાને ધસકર કાટ છાવણી ડાલી, સાલને કીયા શણગાર
સાંગ અરવારીં જગલોને કીયાતા જલમે મછીસે ચારી
મીદકને મારી લાત મરજાવે. કોઈ. ૨ કુકોપેવે
જ્ઞાન નીશાની લાગી, ટોટોડી કુનક સુનોવશીત હઠ
જાગી, સીકરેપે કીયા એ દીવ ચડીલે ચાડી, કુનેકી
ગાવડી જીલી પકડકર જાગી, જગલેપે મેડી ભેંસ
જીસનપર ધાવે કોઈ. ૨ જનતપર થી ! ખેલ જાડ
ખાજાવે, એ મુખકા મુડદા નહી નહાને જાવે, ઘો-
ડેપે ગધા કરે કહમ જીખલાવે. કરીને મારા તાર
મેટ લે જાવે, ગુર તુકનગીર કે ખ્યાલ ગટા રંગલાવે
કોઈ ૫ કલગી વાલેકુ હડમે જવાળ નહી આવે,
કંથ કહે ખ્યાલ જોપાળ માનસંગ ગાવેકોઈ. ૫

લાવણી ૧૩ મી

તેસી અમારી જમી દોસ્તી, આંખ લગી સખયનકે
જીમ તને જો હમકુ જમન દીયાયા, દોલ મીલમે

સામકે ખીચ, ધીરી ચાલ ગજરાજ ઝુલતી, બલખા-
 તી કરમકે ખીચ, બતીસ પાનકો ખીડો આવતી,
 સુરત દેખ દરપાનકે ખીચ, ટીકી બુદી માથે શોભતી
 મોતી ચણકે તેરે નયનકે ખીચ બાકી અદાસે માર
 મુમાકર લગી ધુપટકે ખીચ, હુસન દેખ ગુલપરી
 ચમક રહી, બીજલી ચમકે બાદલકે ખીચ, તુનેજો
 હમકુ બચન દીયાયા દો. ૧ ચાર પાંચ, મીલકર સા
 દેલાયા, ચલો ગઈ બાગુકે ખીચ. બાદ બુદી ચામેલી
 મોગરા તોડ લીયા હાથુકે ખીચ લીધુ ચાર તારંગી
 તોડકે દોનું ધરે ગોઠીકે ખીચ. સળ લનકો હાર
 બનાકે, ડાલતીયા ગલકે ખીચ, સામપડી જદ બાદર
 આપે માલી બડા દરવાજો ખીચ. તુને જો હમકુ
 બચન દીયાયા દોનું. ચાલો ચારકુ સમજતી મીયા,
 ચલો રંગ મહાલું કે ખીચ, ખાશે પકે પાન મંગાડે,
 શીરખ લાઉ ઘાલીકે ખીચ દોનુજો મિલકે જોડે પલ-
 ગપર મળ ઉડે રોજુકે ખીચ ગુજરા લઈ જળ બ-
 હાર આપે ખુશી હુધ તન મનકે ખીચ તુનેજો હમકુ
 બચન દીયા આ દોનુ. ૩ તુકનગીર ઉસ્તાદ અમેરા
 જીનકા નામ મુલકુકે ખીચ શંભુ ભવાની ગાવે લાવ-
 થી તાઈયાર કરી પલકકે ખીચ ઉસ્તાદકે એહી રા-
 હકે તુરા જલકે તેરે શીરકે ખીચ, તુને જો હમકુ
 બચન દીયાયા. ૪ લાવણી ૧૪ મી
 મે પુલનકી કાચી કલીયાં સમજરે, સજના મેરીજન

समजरे सजना, आणि तोडके क्या करोगे आगेदीन
 लेना डेकरंग मेडेलमे मुजे भेडाकर साज्ज डुसवाता
 मेरी जन साजन डुसवाता, डाल गलेमे हार डुलु-
 डा. साजन ले सोता छातीरे यवडीकमर पातणी धो-
 कारे मुजे लगता. रोरोडला करती साजन जरा नही
 सुनता छोटी डुमरमे गज्ज डीयातुम सुनो सभिरी
 जेना, आणि तोडकर मे डु० १ जकर आपने भायापड
 युं कर समजती, मेरी जलनअमेरी जाण गुवानी
 डुमर डे छोटी, सासु नख"द मेरी युंकर करती दुश
 मन होवगती. मेरी० पकड हाथ पावनका उनकेसाथ
 सुत्रा देती, आशक हो साजना हमारे नादर नही
 होनां अजी तोडकर क्या करोगे, मे डुन० २ अक
 दीन सणी असा हुवा में साजन घर जाती मेरी
 डे साजना हमारे उनकु मनवाती क्या पुम आ
 सी शेज जिछके जरीअसेज मोती मेरी. कायीकली-
 यां सेज जिछाकर उनपे लुटावती. आशकहो साजन
 हमारे मयुक कडे रहेना आणि तोडकर क्या करोगे,
 मे डुलन० ३ अ धोका था सो नीकल गया, तुम
 सुनो सभिरी जेना, घसकडी मारी, लेले मजलु सा-
 नसे सोना. कमलुदास तो युं कर कहेता, जोहोत धि
 क करना जयुं पादलमे जिजली यमके असी सुरत
 धरना, ममन हो आपने दीलुमे राजशे रहेना; आणि
 तोडकर क्या करोगे में डुलनकी कायी कलीयां० ४

લાવણી ૧૫ મી.

બની એક નાજુક નાર, અધરસે ચલી અતલી,
ચાલે હંસકી ચાલ, કમર હે તેરી પતલ,
તને કીયા શીરપર ટીકા, ગાલખીચ ટપકી કાલી;
નેનુમે કાજલ કીયા હે, હોઠપર ખીલ રહી લાલી,
તોરી દોનું આંખીયાં અજબ બની અગ્નિસે ઘેરી,
દંતોકે દરમ્યાન ચમક રહી મીસી કાલી,
તેરે ગલમે નવસરે હાર, હાથ ખીચ ચુડીયાં કાલી,
ડંડપર બાજુખંધ, નાક ખીચ ઝમકે વાલી,
બાપુખેલેચર કેહેત, અકડ મત કીર અલખેલી,
હમેશ હસકર ખોલ ખોલ તેરે તનક બળી;
સુનારણ દેખુ તેરે હમે, ખોલ તેરે તનક બળી;
આખામે જીવાન અલખેમે; ખોલી તેરે તરેલકી ખોલે
વલખસમ કહેત કનશાગને રંડી કરતીહે ઈશારાજ,

ગરબી ૧૭ મી.

નગર તુમારા રખો મુસાફર, ચલો બતન અપને;
ખોલા ચાલા માફ કરો કષ્ટુ આન મીલે સ્વપને;
હમે પછી પરદેશમુજકકે શેલાની
ખશી મારે ગામ નગર જગલગ ચા કાના પાની.
કષ્ટુ વાદ મત રખિયે દીલમે, જહાં તક હાંડગાની
અલ હાત કે ખુરે હો માયા રખિયો મહેરખાની,
અજ કલથલ છિંતા દાસદ મન લગા જીવન તપને,
ખોલા ચાલા માફ કરો કષ્ટુ આન મીલે સ્વપને,

નગર તુમારા રખો મુસાફર, ચલો જતન અપને મો.
 કરો દુનીયા દરમયાન જતનદારે નહી કોઈ રહેવારી,
 આજ ચલે કોઈ કાલ મુસાફર સંગ હે પરદેશી;
 ખિલ કુલ જોગનકા જલ્દા, અજ નહી ખિલનેકા;
 અજ મીલના તરવાર પીછે હમ નહી મિલનેકા;
 સમી હમારા ચલા ફજર ઉઠે હમખિ ચલનેકે;
 જતન હમારા દૂર પીછે હમ નહી ગિલનેકે;
 કયાં જે કુલ કયાં મથુરા નગરી કયાં જિંદગાન દાસ્તી
 બડે બડે શાહુકાર સારી આલમ પરદેશી;
 વા કરતા કહુ ધ્યાન ધરમ સંગ ચલે પંથ અપને મો.
 પરદેશી પ્રાંત સુખિ હુમખો કામકા;
 મેનો કરી પરતાપ મેધા શોખત રામકી;
 કહુ બાદ મત રખિઓ દીલમે હુવા સલામતી,
 કહુ વલખ કરજોડ નીત મત રખિઓ ઉદાસી;
 મરત્યુજોકમે આયે પ્રાણી સગિ લગે અપને;
 ખોલાઆલ માફ કરો કહુ આન મીલે સ્વપને;
 નગર તુમારા રખો મુસાફર ચલો જતન અપને.

લાવણી ૧૮ મી.

ગુલ ચુમનમે લિધુ છુપા બડા ઝેરી હે; ક્યું કરકે
 જાગમે જાડે મેરા વહરીલે; મિજલસમે પુકારા કીયા
 કામના બેલી મે લેઉ જોગનકા બેસ હાથમે ઝોળી
 દાનુમે કુંડળ નાગ ગલે જિય સેલિ; મેરી સંગતી
 સાહેલીયાં ચલો સંગ અલખેલી હાથમે મેરે રક્ષાર

અખ ફરી છે, કયું કરકે ખાગુમે જાહ મેનાબેરીહે મે
 ગમ ખાગમે ખાલ રહી હરીયાલી, હરખતપે બગરા
 રીંતા ગલી ગલી. બગરને પુકાર કાયા કે નહી છે
 માલી માલેડી માલન ખડોહે જાહુ પાલી. અલ ની-
 કલ યાંહાંસે બહાર જંગલ લહેરી છે, કયુ કરકે ખા-
 ગમે જાહ મેરા બેરી છે મે ફુલ તોડને હરખત ઉપર
 અહ ગમ, ખીજુને મારા ડાંખ કે નાચે ગીર ગમ.
 મોરી સંગમી સાહેલીયાં દોડાને મેતો મરગમ. મા.
 સીકી માલન મુજે ખી જાહુ કર ગમ અલ નીકલ
 યાંહાંસે બહાર જંગલ લહેરી, છે, કયુ કરકે ખાગુમે
 જાહ મેરા બેહેરીહે ૩ શખકે બરે લાંડર નહી દી-
 નારા: અંગ ઉપર તોરા કલક રહા દીનાગ છે તુક-
 લગીરને જડસે ખાંધું કિતારા યું સનકે નુગરા હો ગ-
 મા પારંપારા. એ ચુનીલાલ બમનકી ગત ન્યારી છે.
 કયું કરકે ખાગમે જાહ મેના બેરીહે.

લાવણી ૨૬ મી.

(વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારની.)

રામ ગણપતરાવ મહારાજ મેરે મતવાલા, તુમ સદા
 સલામત રહો ખડોહે વાલા. આગે ડંકા પીછે તોખત
 મતવાલા ખીચમે રવામી ખડેરાવ મતવાલા, કમરમે
 હાલ તરવાર, સાલ દોસાલા, કાથુમે ખાંડા ચોર અ-
 ગકતે બાલા ઘોડેપર સવાર હુવાજ તેરેવાલા, સખ
 રમખત કહેલી ચોખા ખડોહેવાલા, કાલાસલુના જેલા

મોરલીવાલા તુમં ૧ ગોડે કપાડમેં નાલસોનેરી ચારે. ચાં-
 દીકી મેળાંચોર ચમકતે તારે, અકેકપાડમે છંછોકી હા
 રોહારે છંછોકી હોઇ ચોવીસ ગીનત બરે કાલા સલુના
 જેસા ડાકોરવાળા તુમં ૨ મુંગમકી રાણી મીરો
 તુજકુ શાની સતીયા રાજકુ મીત્રી સતવંતી રાણી,
 હાથુમે ખેલાવે પાન મેરી દીલગની રાજતુમ પરશનડો
 મેરી ખુરખાની ? કાલા સલુના જેસી જાંસોવાલા. તું
 તુકનગીર ઉસ્તાદ મેરે મતવાલા, છંદગીન પરમપર
 ગાવે તોરાવાલા રાજ તુમ પરસનડો મંડીલ દોશા-
 લા એતને મેમહદખાં બાગા જડોદે વાલા સુનીલા-
 લકી લટકે બજે ચોતાલા; કલગીવાલેકા બરી સબામે
 મોં કાલા, તુમ સદા સલામત રહે જડોદેવાલા.

લાવણી ૨૦ મી.

બોરાખરસકી છતર કમાતા બમર કમાના ચઢરહી કયા,
 હમ આકાશ તેરેવાર મુસાફર, ખડી સાગના કહેતી કયા
 ગોરે જદન મુખ મુલ પયારી તેરે, હુંસ પરખરસે કયા
 અદા નવેસરા જનરહી ખાસી, જહારખુવાની જતો કયા
 અંચળ સેજપેચલી અલખેલી, આપચત્રન ખુશ હોતીકયા
 જન બરનેકુ ગઈ એકસા નાહક ગોચાં ખાતીકયાં
 કેન તુમેરા નગરખો રહેના, યોદરસે આના હુવા કયા;
 આ છંદગી દોદીનકી પખી, શીર પાસા હોખતા કયા;
 આમ અલખેલે સદા રંગીલે આન ખડે તું કહેતી કયા
 તુજે મે પુછું કાકટ ખાતર, કુમાક નખરે કરતી કયા

એતના સુનદર સુંદર બોલી, અરેદીના સમજ્યા કયા;
 સુરત તેરીમુખમુલમે પછી પુલ કમલકા ખીલા કયા;
 કાચી કલીયાં આઈ પડનેકુ, તું બમરા તુંહઠતા કયા;
 બેલાસખસ બીડળ પછી, રંગી દુશમન જલતા કયા;
 તનમનમેકયા આતાં કરતી, નેનમેચકમકજર કહી કયા;
 પલા પકડતેગધમહલમે, ફીર મીજ્યાની કરતી કયા ૭
 પાંચ બોજન અમરીત જમાકર દીલબરકુદીલદેતીકયા
 બમરપદ્મ પર મળ ઉડાતી, માથુક આતાં કરતી કયા.૮
 તેરે અમારે લગન લગી પયારે'હમકુ હોડકે બતેકયા;
 તુમહો રાજા તુમારો રાણી, લગા દીલસો તોડો કયા.૯
 હમશા ધનજીહંદ બોલને નવીન નવીન ધુતમુનતાકયા;
 ચુનીલાલ ફકડક કડાકે, રંગી દુશમન જલતા કયા.૧૦

સાખી.

આલકસે અમદવાદ બન્યાજ્યાં અમલરોપી વાલુકાજી;
 બે બંદગીસે બના અડોદા તખત ગાયકવાડજીકાજી
 તેતરા તંબોળા નલપર નકસા ઉતરા જેપુરકાજી?
 સીન સાપ કહું સખી સુરત મેનકસા લુટા કલગીકાજી
 ગાકગજાગર કહું સમમુ કરતુરા ખસમ તરીકલગીકાજી
 હાંઝપટકયાં મનેગાકંગાલ તેરાજ્યુકુધું નહી દેખાલાલ;
 સોમકા માલ ખાલે ચાંડલ. મહાનજહોડે જરીકાસાવા
 નગરધીતધીનએશેહે; દેખ લેપૂના જ્યાં ગુરતુંકમાવન
 સહેરાં.

હાય જલમ તીર ગારા બર ફુલેકે ખીચમે

અખ હાકે અમને મારા બર નમુકે ખીચમે.
 લીલા પતંગીયા ગોઠવે, ચલતીહે કમર તોડવે;
 લોતો જો બેઠા તોજપ મારા ગલેલા ગાલપે;
 આંસુ પડે ડમાલપે ખુરખાન હે વરી ચાલપે;
 અંદા જો તેરી ચાદની પાનીજન ભરતી ગામની,
 તોતા જો બેઠા ડાલપે મારા ગલેલા ગાલપે,
 આંસુ પડે ડમાલપે, ખુરખાન હે તેરી ચાલપે,
 ખીયા ખીયા તુને કાય દીયા દિલ તોડકે ચરખા દિયા;
 ચરખેમે કુછ આશ નમી તેરે જોખનમે કુછદંગનહી, ૩
 આશનાઈ કરતે દીલ હમેરા ફટ ગયા.

તેરે સરીખે છોકરે શીર પટક કર મર ગયા. ૪

આશનાઈ કરતે કરતે દીલ હમેરા ખટા હુવા;
 એકનો ઈશ્વર ગમ દુસરે તો દહા હુવા;
 અખતો જાતે અ.જે દો તીશાની છીસો,

છંદમાની યાદી હે તો શીર મીસાવે અસા. ૬

ઈયા સજાઈ ચોરકા તો કયા મેરી તકતીરહે,

જાનેકી કુચ જગા નહીં, પાડમે જાંજીર હે; ૭

બારાદરીમાં બેઠી મેખુચ નવ ગરસકી;

જઈ આંખ માર પુછા, તું આંસના હે કારકી. ૮

જઈ સુખ શીરાકે બેલી સુની સાંઢ્યા શીપાઈ;

જીને ઇશકમે શીર દીયા મેં આલેવા હું ઇનાહી. ૧૦

હાથમે છાબ છીલે, કાનુમે પાંજીયાં;

ચારકુ દેખકે દેલી હે ગાલોવાં. ૧૧

આતા હે તેણ માર અટકતા મટકતા;
હાથુકો લગી મેહી જુરકુંશે અટકતા. ૧૨

અવચલ અમનકે પાગમા ગુજા અનારકા;
મેહી હે માથગમરી, બડવા છીનાલકા. ૧૩

આશનામ કરતે કરતે દીલકે અમક ખોલદો.
હરકીસીએ દીલ લગાના, ધસલ લટકપથુ હોડદો. ૧૪

હોરીયો.

સાવરા મત ડારો પીચકારી, સાવરા મત ડારો પીચકારી.
મત ડારો મરખદસુ રહીએ. મે હુ કન્યા કુમારી. હ-
તુમ હો નીરલજ મે ન એસી, મુખસે દહાંગી ગારી,
ફગેતી હોયગી તુમારી, સાવરા મત ડારો પીચકારી;
પરનારીકો પાલવ પકડો, મોહન મનમાં વીચારી
મત પીતા તોરો વરધ બયે હે. રાજ કંસકો બારી;
કહું એહ સજી વીરતારી, સાવરા મત ડારો પીચકારી,
એસી હોંસ જો હોવે મનમાં પરજો નકતમ નારી;
જાકે પકાવો જસોદા માછકું હજીહું મે પાલ કુમારી;
હુંડત વર માંત હમારી, સાવરા મત ડારો પીચકારી.
ખંચ લખ મોરી નવલ સુંદહીયાં જીવન જોરસે ફારી;
સુરદાસ પ્રભુ અગ્ય ક્યાં જઈએ, આન મીલી ખજ નારી.
પિતાંખર લીયો ડિતારી, સાવરા મત ડારો પીચકારી;
શામ તેરી દેખી અનોખી હોરી, સુંદહીયાં રંગમે જોરી;
સખીચન સજી મીલપણી બરન મધ, સાસ નથુદહીયોરી
લખ પકડ મોએ હારી કીની, મોહનકો લટ તેરી;

સંગ લીચો રાધા ગોરી, શામ તેરી દેખી અનોખી હોરી
 એ આસનારે રંગ ડારી પીચકારી; સખી ડરલાગત બારી;
 સહેજ સોભાવજાત જમુના જલ, પેહેની જરફ રંગસારી;
 આપણ એઠે કદમકી છાયાં તો લાથ લીચો પીચકારી;
 લાલ મોહો સનમુખ મારી; એઆ સાચે માસ હ-
 ઠીકી નજુદ છપીલી. દેત કશા કથ ગારી છહ નગરકે
 લોક ચવધઆ, વાંકી રીત હે ન્યારી, સખી ડરલાગત
 બારી એ આસાવન લાલ ગુલાબદાર મુખ ચીડન, ન
 કાંધ શીખ ખીચારી નંદલાલ આજ રચના કાંની,
 એશો ચતર ખેલારી; સખી કાઢોશનપર વારી; એઆ
 સાવરેં બહારેપે પર મોખે ડારો રસતો ચોરે ચીવ
 ખનમે કહી જવાની કસકો. નસર સંગ પિયાહોરી ખેલે
 ફાગણુનતે દિન લધ દસકો ચારં

એશી હોરી ખિલાઈ સ્યામ મોએ ચોરી લગાઈ એશી
 ખેલત ગેદ ગીદ જુમનામે, તે ગરી ગધ ચલુરાઈ.
 લાથ છોડ અંગીયાં ખીચ દેખો, એક ગધ દો પાઈ,
 શામ મોએ ચોરી ચડાઈ એશી હોરી.

ફાગન કે દીન ચાર સખીરી, અપને પીયા બે ગાગે
 સો દઉગી. ફાગણુ હિરાળી દેઉગી મોતીળી દેઉગી,
 આર દેઉગી દો દો લાલ સખિરિ અપને પિયા બેં

મહીના.

આધવજ સંદેશો કહેને શામને એ રાગ.
 કારતક મહીને અળળા કહેને કંચને, હવે શીયાળો

ફાગ રમે ફાગણમાં નરને નારીઓ, ઘેરઘેર નક્કિતમ કહી
તક નવલાં થાયજો; જો નારીનો નાવલીઓનાસી ગયો,
તેણે કેમ નજરે જોયું જાયજો; એ મહીને નવ
જઘએ પીયુ પરદેશમાં, ૫

અદતરમાં અતુરને પંથ ન ચાલવું, જો ઘેર નારી
સારી અતુરસુખજીજો, વહાલપણને વચનેરે મીથુને વશ
કરે, નીરધાર્યુ તે પડયું રહે પરીયાણજો, એ મહીને
નવ જઘએ પીયુ પરદેશમાં ૬

વાવલીઆ વાચારે પીયુ વઘશાખના, રૂઝડીને માણે-
ક મેલું થાય જો; નથનીનું મોતીરે હીરો હારનો,
કહાને પરલાયે કેમ ધાયો કેમ જાયજો, એ મહીને નવ
જઘએ પીયુ પરદેશમાં, જેઠે તો પરદેસે જાયું, દોહલું
ધુપ ધીમેને લાહાય જેવો લુ વાયજો, કામગા છે
કાચારે મારા કંથની, વણ શીઝ્યાં જેમ વેલડીયાં
કરમાયજો એ મહીને નવ જઘએ પીયુ પરદેશમાં

૮ અંબર ધન છાયોરે માસ અપાડમાં, મોર બોલેને
મેહ વરસે મુસલધારજો, કચરોને કાઢવને મચીયાં મે-
હની, પંખીમાળા ઘાલે ઠારોઠારજો, એ મહીને નવજઘ
એ પીયુ પરદેશમાં ૯ આવણમાં શીવ પુજીને મુખથી
માગીયે, વાહાલાનો નવથાય કદી વિજોગજો, ઉમીયાન
સ્વામીજી આપો એટલું; સામુના જાયનો નીલસંજો-
ગજો; એ મહીને નવ જઘએ પીયુ પરદેશમાં ૧૦
બાદરવો બર જોખનનો ફરીને નહી મળે, વહી જારી

જેમ નદીયો ફેરાં નીરળે; એવારે હીવસનવ કાઢીએ
વાત વીચારી જુઓ નણુંદના વીરળે, એ મહીને
નવ જઈએ પીયુ પરદેશમાં આ સારા હીકરા તે
અતી રંગીમણા, ખાવું પીવું કરવા નવજા ખેલળે;
૧૨ માસ અધીકમાં અધીકપણે શું કીજીએ, રહો
જોડીને નેણ સંગાથે નેણળે: જેમન થુટે ખુટો કાચ
બીલોરનો દલપતના પ્રીતમ જો જાણુ પ્રવીણળે, એ
મહાંને નવ જઈએ પીયુ પરદેશમાં

મુસલમાની બારમાસી.

મુનીજો સખીરે સહયા, મુજ દરદીકારે જાતા;
સાજનજનને મેરે સીરપર, ક્યા ક્યા કીધ હે ધાતાં;
મુજકુ એ દે દીલાસા, સાજન કીદર ગયેરે;
પરદેશમાં જાકર બેઠે, મુજકુ ખીસર ગયેરે
ઠરાવ થા મલનેકા, અવલ મેને અંદર;
આશા રખ કે બેઠી, સાજન મીલેજે આકર;
અવલ જો મહીના આયા વો કારતીક કીલાવ;
સાજન મુજે મીલેના રેના મેરા ન જુવે;
અશ્વસોસ ને નીસારી શીરતી ફરં એકલી;
સાજન ખીનારે સહયા, ગમતી નહી હવેલી,
લાલી મુજે લગાકે, લાલન કીદર ગયેરે;
કીની મુજે હીવાની; કેધ મુલક જા રહેરે;
કામજ લીધુ પીચાઈ જાને ન કોઇ પાવે;
મુજ દરદીકારે જાતાં, સાજનકુ જા મુનાવે;

કારતીક મેના સાગ દુખ બીચમે ગમાયા;
 સાજનને છોડ મુજકે, કીચ હામ દીલ લગાયા,
 માગસર હેરે મેના શીર દુસરા હે બારી;
 સાજન બીના કીએમે, દીન રાત નેન જરો,
 ટુંગુ ખડી ચડમે' ઇતના જુલમ સો કયા;
 મેં મુજ તુજે દરસ્તી કીને કરમ પીયારે,
 દુખલા પાદન સે મેરા ઠંડ કીસ તરે સહુંગી;
 સાજન બીન એકલી દુઃખ કીસકુ જા કહુંગી
 સાજને છલ કપટ કર હમ સાથ ઇસ્ક જોડા;
 માલુમ મુજે હુવા યા મીલના મળૂ હે મોડા,
 દો માસ ગએ ગુજર કર તીસરા એ પોસ બેઠા;
 સદન દીખાવે સાજ દીક્કુ' રખુ મે હેઠાં,
 એ પોસ કીને ઠંડી મેં કીસ તને નીકાલું;
 જોગન મેરે જુખાની કહા, કીસ તને સમાલું.
 માનત કરી બેતાતેરી, ચલીયા કહુ ન મેરા;
 મેં મુજ તુજે દરસ્તી દેખુ દરસ મેં તેરા,
 દીન હો ગવારે છોટા લખી સો રેન જાવે;
 આખા મે મીચ દેખુ સપને પીયુ ન આવે,
 એ પોસ મેના ગુજરા જલીઓ મેરા જીયારે;
 સમજા, રખુમી દીલકુ માહે પીયા તીસારે,
 આ માહા મહીના ચોથા ખીલીહે' ફુલવાડી;
 સાજન બીના એકલી કરતી હું ઇનજારી,
 નીરમસરે ભેલ મરવા ચંપા અને ચંબેલી;

પ્રીતમ બીના એ કુચ ના રાત્રી શીર એકલી,
 શુભ દાહુદને લાલ એ મોગરા હાનર;
 સારા ગીચા ખોટ પ્રીતમસે જુદારા
 દરસન દીખાવો સાજન કીતનાથમે કહુરે;
 દીન રાતમે તડકડતી તુક નીદ કર સહુરે,
 એ ઠંડ સખ મુજરી, સીઆલા હુવા પેરા:
 ચોથા મેના ગજરા દીશલાલ અખ જરહુરાં,
 કાગુન એ પાંચવેકી હુવા પડેહે ગરમી;
 સાજન કપટ નીકાલે દીલપે રખો એ નરમી,
 સખીયાં સખી આપસમે ખેત્રે પીયાશે હોરી;
 અતર શુભાખ શેતીએ નર કરી હે ચોરી,
 વેપા પડે કડાકડ, પાઉમે પડે પ્રદાલે;
 હર બખત મેં પુકારે સાજન મુજસે ન બોલે,
 અધતર છડકા મુજકુ દલમે ધાવ કારી,
 દેખુ દરસન સલુણા જાઉ પીયાપે વારો,
 ઠંડક કીંદર ન પાઉ દેખુ અગન ખરસ્તી;
 સાજન બનાકી અખ મેમરજાઉ તરસ્તી
 સાજન હે સાચા બોલે કીં જામ તુકુક પાઉ;
 ખુરખાત હુ દીલમે વદ મુસે સીર છુકાઉ
 સસીરી મેરે બદનમે બાકી ન કુચ રહીયે;
 અહસોસ મે પીયાકે, આધા ખરસ બપારે
 દીન હો ગપારે લાંબા, દુખકા નહી હે છેડ;
 હરબખત મે પુકારે સાજન કરે સમેસ

બધાં સાક મતાવેલા ગરમીથી જાડ ગુમેઃ
 મપાં પડે મળ્યામળી પાની બીના લુખે
 ધુમે સખ જડ ગમેહે ખરી;
 થુર હો ગમે દંદુલે, રે મધ બલકી તાડ,
 જાડુમે ફુલ આગે કીતુને આગ મોરે;
 નીલ જંગલ લુવારે, મોરાં કરે ચત્રાર.
 નીલા જંગલકુ દેખકર ઠીક રખી મેં આશા;
 સાતુએ મેને ગુજરે, આખ પડેમા પાસા.
 જે જોઈ આઠવેકી, મુજ પર બડી હે સખતી;
 કથર નક્ષત્ર દાનોર, એસી મેં કવા ન બકતી.
 જંગલમે હર જગોલપર કાયલને મોર બોલે,
 પીયુજકા નામ મીઠા, લીંબુ સકરકે ગોલે,
 સખીયાસે બીલડુમે કીસેને લે બેઠ પાયા;
 હરએકકુ ખુદું સાજન કીન હે પાયા.
 રોતી અને રઝગતી, મેં જોઈખી ગુમાયા;
 સાજનને મેરે શીરપર ટુંકના રખીરે માયા
 દાદુર અને બપઘઆ મેઠક સી બુમ લાયા
 બીજલી કરે અંબુકે, મેહુલા હુવાહે કાલે;
 નવમે અપાડ કરે બાદલ હુવાહે કાલે;
 સતા મીલી અંધેરી સખને એ ધર સમાલે.
 બાદલયુ ગાજતા હે, જીયુ બાજતી હે નોખલ;
 સાજનને મેરે ઉપર ન દુક રખીરે મોહખલ
 નદીયા તલાવ સખમેં ભરાહે પાની

ગરજે મગન દિમકસે મેં મેં હો રહી દીવાની
 નવમા અપાઠ મગરા, સજને સો ના મીલીરે;
 હંડક પડી સાબુમે મેરા બદન જલેરે,
 દસવે સરાએ વનદા લાગી રહી ઝડીરે;
 પીડજીકે નાબ હિપર સુરમન સદુ કરીરે.
 માદર પીઢર ખીનદારપરજનદને સખીલે;
 મેરા દીલ લગા પીયાસે રોરો મે થકીરે;
 નદીયાં તલાવ નાલે તીનું હવે એ બેલી:
 પીયા ખીના અકેલી મે હો દહીં હું ઘેલી.
 ખેડુત સખ ખુશી હે ઢોરાં હુવે તાજે;
 સાવનમે આ મીસોરે દીન હોહં આઝે
 બાદો અગીઆરલેકી, આને ઘટા બનીરે;
 હુંક અશી ઘટામે ક્યાં હે મેરા હરીરે,
 આઘ નહ ફજલપે અસી નથી તવાઈ;
 પાકે સખી અમ બ્યા ખેતુમે જોપે માલે;
 ટાહુકે હાથ શેલી લગતે જીમરમે બાલે
 સખીયાં સખ આપસમે ખેલે પીયાસમે મીલકરે;
 મે હો રહી એકલી જાઉ કીદ એ ચલકર,
 પ્રીતમકુ અખ મીલનકા મુજકુ દિલાસા;
 મુજ દિલમે હુઈ ખુશાલી પ્રીતમસો અખ મે પાઉ,
 સાજનકી હુઈ બંધાઈ ખેડી મેં મીત માઉ;
 કપડેહેસખ જરી કે તનકે ઉપે ફીએને
પીડજીકે નામ ઉપે ખેડુત કરદીએ મેં;

પૈના રે સખ જરીના છીટકા મુલાખ તનપર;
 બીજલીરી જા ખડારે ચાલી પીયાકે મનપર
 સાજનકી દુકી દુકી નજરસે હુજ તાજગીને લાલ;
 હું રા અને હે પરીયાં બની મે આલા,
 સેક દીનકે દધુસે કાને કલામ પુર;
 કરીઓ કરમ કરીસાં દીલ હો ગયા મુરી;
 પરવરદેગાર મુજકે નેકી ઇનામ દેખે;
 હમેદ હેગી દીલમે' કીનંત નસિકાળે,
 છોડો ગુમાન ચારે દડીઓ કબે અજલશે;
 કરીઓ કહુ એ નેકી ગદસે ખુદા ફજલવે,
 અહમત નખી હે મહમદ ગરલક દોસત સખકા;
 નખીને કલમે શેતો બડા હે પાર સખકા;
 રહેમ ચીનો દીલસે કલમા પડો નખીકા,
 કરીઓ નીમાજ રોજ બુટકા માહો સખીકા;
 સિખત સદુક દીલુસે સિર જુબાન ખોલો,
 નખીકે નામ ઉપે હરદમ દરદ ખોલો.

વીંછી વિશે ગરબી.

અરરર માડિરે છાંણાં તે વીણવા ગઇતી માં વીં
 અરરર માડિરે શોખત સહીવરની યઇતી, માં વીં
 અરરર માડિરે છાનો માનો લપાયો, માં વીં
 અરરર માડિરે વાંકો વળી ડંખ માર્યો, માં વીં

અરરર	માઠિરે	નાચતાં તેને બાળયો,	માં વીં
અરરર	માઠિરે	આ રી લેહુરો આવી,	માં વીં
અરરર	માઠિરે	સહિયર તેડી લાવી,	માં વીં
અરરર	માઠિરે	સસરાને તેડાવો,	માં વીં
અરરર	માઠિરે	પડદાને બાંધાવો,	માં વીં
અરરર	માઠિરે	સસરા અહીયાં આવે,	માં વીં
અરરર	માઠિરે	ગાડી બેસવા લાવે,	માં વીં
અરરર	માઠિરે	ઠાણુપુર લઈઆણેરે,	માં વીં
અરરર	માઠિરે	રેશમબુગ બોલાવો,	માં વીં
અરરર	માઠિરે	વીંછુડા ઉતરાવો,	માં વીં
અરરર	માઠિરે	વીંછુડે વેર વાહ્યાં	માં વીં
અરરર	માઠિરે	હરણ હાંયાના ટાહ્યા,	માં વીં
અરરર	માઠિરે	લોજનીયાં ન આવે,	માં વીં
અરરર	માઠિરે	સુતાં નીંદ્રા ન આવે.	માં વીં
અરરર	માઠિરે	ચોરડામાં ઢાલિયા હળાવો,	માં વીં
અરરર	માઠિરે	પરણાને બોલાવો,	માં વીં
અરરર	માઠિરે	સીરાને ઠરાવો,	માં વીં
અરરર	માઠિરે	પરણા કાળોયા ખવરાવે,	માં વીં
અરરર	માઠિરે	વીંછીની વેદના ભારી,	માં વીં
અરરર	માઠિરે	દુનિયા રહી છે હારી,	માં વીં

આરરર માડિરે વિને તે સહુ જાણે,	માં વીં
આરરર માડિરે ગાયું એવે ટાણે,	માં વીં
આરરર માડિરે ચકાલાંચે ચિત ગામ,	માં વીં
આરરર માડિરે ગંગા રસીક તો ગામ,	માં વીં

કાલી ગોરીની લાવણી.

કાળી ગોરી દોનું લડતી, ધડ વરણીયુ સમન્નતી;
 ક્યુરે કારી બીચારીકુ, કયું ધમકાતી, ૧
 ગોરી કહેતાં સુનખે કાળી, ગોરી પદમની નારીરે;
 ગોરી મુરજ ઉજલા, હોતા સારી દુનિયામે, ૨
 ગોરી ચંદ્રમા ગોરી બિજલી ચમકે રસી કર આદલમે;
 ગોરી પાણી જરસાતાહે, ઇંદ્ર સારી દુનિયામે, ૩
 ગોરી શોના ગોરિ ચાંદી, ગોરિ છુજ નથનીમે,
 ગોરિ સોના ગોળી પેહન ખડી સારિ તનમે, ૪
 ગોરિ લેગા જરિકી સાડી, કલો પેન નખરે કરલિ;
 ક્યુરે કાલિ બિચારિ, ગોરિકુ ધમકાતી, ૫
 અગકાલિ કહેયાં સુનખેગોરિ,તું મીજજાણીઆતાંકરતી
 કારિ આદલિ ચડે જોદ પાનીકી બિરહિ હોતી, ૬
 કાલિ રાત જોદપડેરે ગોરિ, સખ દુનિયા શોખકરતી;
 કાશં કાજલ ગોરે નેતુમે અંજન કરતી, ૭

ગોરીકે સીરપર કાસે બાલહે કાંગી જુલકુ લટકાતી;
ગોરીકે મુપે કાસ તીમેહે કાંતુમે મીસી જાતી

કાલિ ખંદુકમે ગેના ધરતી, ઉપર કાસા તાલા દેતી
કયરે કાલી અળ બહુબરની, કેહે કારી ગોરીક મેરી
આશા સગ દુનીયાં કરે, બકંકી રોરી ઝોર સીરા
પુરી ચુરમા સબી કરે, ૮

બહુકા મેબરઝોર જલેગી છતીસ બોજન ખાસાંકરે,
કારી ગોરી દોનું આપના પેટ બરે ૯

કારી ગોરીકા હાથ પકડકે, બહુવરની યુ સમજાતી
કયુરે કારી ગોરી બહુવરની તીનુકા ઝંઘડા પુકનગીર,
સમજાતે અળ મત લડતા, ગલીતીનું અપને રસ્તે ૧૦
અત્તમોજ ગુનીજન ગુની સાગર, પ્યારેછંદકુ કહેતે;
ગોર્ખાદ રાજ સબમે નીત નવા બનાવતે છંદ ૧૧
બહુવરની હે મુધડ નારી, જીનકુ અતી ચંદ કહેતે;
કારી ગોરીકા હાથપકડકર આપને ઘેર બીજવાતે ૧૨
પ્રતાપગઢ ગુલઝર અખાડા પુરે વાલેડી,
કયુ બે કારી બીચારી ગોરીકુ બમકાતી ૧૩

ભદ્રકાળીની લાવણી. રાગ તીલાનો.

અન્ય ભદ્રકાળી મેં નજરે જોયાં બાળી,
 એ ત્રણ દરવાજાવાળી મેં કર્યા દરશન
 જેની શોભાનો નહીં પાર, દરશન કરે નરનાર
 દીસે બદર બચંકર હું થયો પ્રસન્ન ૧
 સહ જોજો બદરને દેરે લોક શ્રીફળ વધેરે,
 માતા શણુગાર પેરે શોભા છે રૂડી;
 મંભાયા રૂપે કાળી જગત દીન દયાળી
 કંઠે ગજરા નાકે વાળી એને હાથે તુડી ૨
 હું જોવા ગયો ચાલી, માતા ઉભી ખડમ ઝાલી;
 એણે હાંસડી તુમી ધાલી પેઢેરયાં ચીર ચોળી;
 સહ જોવા જાજો સાથે ધુધરી તુમી પાંધી હાથે,
 શોભે મુગટ માથે, એવી બદર ભોળી
 માને શણુગાર ચઢ્યા છે, પુઠે તકતા જડ્યા છે
 દ્વારો પીતળે મઢ્યાં છે, દેવી છે સનમુખ,
 જોતાં અકલ ચર્ચ જાણ ગાંડી, મેં જોયું નજરમાંડી
 અંદર લટકે છે હાંડી, બહાર એક ઝમરૂખ ૪
 ત્યાં થાય ઘંટનો ઝમરૂકો, માનો વાગે ઝાંઝર ઝમરૂકો,
 ત્યાં જગત કયે છે ઠમરૂકો, મા સેવક જાયે;
 ધણા ભક્ત ધરતા ધ્યાન વંજા માથેરે સંતાન,
 સુનેગાર પકડે કાન, થેઇ થેઇ નાયે ૫

ત્યાં ગારદી ઘણા કરે, આખો દીન પેરો ભરે,
ખુબ રીતે ચોકા કરે આખી રાત બજે;

હું મંમામાને માનુ એનું નથી જાનું,
કાળી પુઠે કદખાનું ત્યાં બેડીગો વાગે
ઉપર ઘડીઆળ છે ડેઠ, ગારદી બેસે છે હેઠ
સાંજ પડે થાય પ્રેટ ત્યાં લાજરી લેજ;
ચુકરવારે ચોકાચોક, રવીવારે ટળે શોક,
સાંજે વળ લાજ ચોક, તે ત્યાં ઉભા રહેછે
આગદાવાદ સાડ શહેર, મંમામા કરવો મહેર
સઉને થાય લીલા લહેર, એટલુ માય;
કહેછે વલ્લભ સુરજજગ, જીલ્લે રાયપુરમાં મુકામ,
પખાલીની પોળમાં ઠામ, હું પાપ લાય

ગરબી.

આવેરેદરી બીંદરાખનમે સામીજી બંશીયાહેબખાનુડા
આવેરે હરી બીંદરાખનમે;

નેહ લગાય મન મોટ બીયેરે હરી બીંદરાખનમે,
આવેતો મજાસ સમાર, કાનુડા આવેરે

રંગ રંગીલી બજ નારીરે હરી બીંદરાખનમે,
હીલ મીઠ ગરબા ગવાય કાનુડા આવેરે

રાધાજી પાનીડાં સંચરવારે હરી બીંદરાખનમે,

શોલશો ગોપીઓની સાથ કાનુડા આવોરે	૩
કાંઠડે લિભો કાનુડોરે, હરી જિંદરાયનમેં,	૪
હરી મોયે કાંકરડી ન ગદા કાનુડા આવોરે	૫
ખેડીલો મારો નંદશરે હરી જિંદરાયનમેં,	૫
દેસુ મેં મુખડામુ ગાળ કાનુડા આવોરે	૫
કાન હરી યનમેં ગયારે, હરી જિંદરાયનમેં,	૬
શોલશો ગોપીઓનો સાથ કાનુડા આવોરે	૬
ગદા લુટ મોરી ગદુકી કુટરે, હરી જિંદરાયનમેં,	૭
કાનજી કયાં કરોછો આળ, કાનુડા આવોરે	૭
કહ્યો હમારો માનો નહીરે હરી જિંદરાયનમેં,	૮
કાનાજી કયાં કરો આળ, કાનુડા આવોરે	૮
સુમેચ્છક કહે સાંભળોરે, હરી જિંદરાયનમેં	૯
હરી હઠ મેલને, લગાર કાનુડા આવોરે	૯

દોહરા.

સજ્જન બાત સ્તોદકી, પરમુખ કહી નવ જાય	૧
મુગેકુ સપતા બયા સગજ સગજ પરતાય	૧
સજ્જન સજ્જન જપુ, સજ્જનકે મન ઝોર	૨
ધીક પડ્યો એ પ્રીતમાં એક ચીત દો ઠેર	૨
સજ્જન તુજમાં ગુચ્છ ધણા અવગુણ નહીં લગાર;	૩
એ કારણ તું સાંભળે, મને દલાડમાં દશ વાર	૩
સજ્જન ગુપ્ત હે, મુખમે કીયો ન જાય,	૪
મેદી કેરા પાનમે, લાલિ રહી છુપાય,	૪

ચાહત ચાહત મેલકુ, ચકુચા ચાહત મોર,
 અમ ચાહત તમ મીલનકુ, જેસા ચંદ ચકોર ૫
 કાળજી તજે નહી સામતા મુકતા તજે નહી રવેત
 દુરીજન તજે નહી કુટીલતા સજ્જન તજે નહિ દેહ
 સજ્જન સો કાસે જસે, તે મુજ હરદે હજુર,
 હરવાજે દુરીજન જસે તે મુજ હંદે હજુર,
 કાગળ લીખુ કપુરસે ખીચ ખીચ લીખુ સલામ;
 જો દીનસે સજ્જન ગએ, તે દીવસે નીંદ હરામ ૮
 સજ્જન સજ્જન મે જપુ સજ્જન કાસ પચાસ;
 દોનુકુ અંતર પડયો, પ્રાણુ તુમાર પાસ, ૯
 નેન પદારથ નેનરસ, નેન નેન મીલત;
 અગ્નિયા ચું પ્રીતડી પહેલી નેન કરત ૧૦
 પંખી હું તો ઉડ ચલુ ધડી ન રાખુ ધીર;
 જયું જયું સજ્જન સાંભળે ચું ચું લગે તીર, ૧૧
 સદા કાહુકી નવ રહી, સજ્જન મળે ખીલી;
 હાંતી હાંતી હાંતી ગઈ, જોઈ તરતકી છહી ૧૨
 સજ્જન ખાત રનેહકી, મુખે વરણવી ન જાય;
 જેમ જેમ સજ્જન સાંભળે, તેમ તેમ ઉલટ ચાવ૧૩
 પ્યાસા ચાહત નીરકુ, ચકા ચાહત છાયા
 એમ ચાહત તમ મીલનકુ, લાંબાં કરકે બાંધ ૧૪
 સજ્જન જેસો કાજુએ, જો દાલ સરીખા હોય;
 મુખમાં પીધુ પડ રહે, દુઃખમાં આણુ હોય ૧૫
 જે તીહારે દરજનકે, અન તે ખીખ સમ

પ્રીતમ હમારે પ્રાણ હો, તુમ મત કરો શુમાન ૧૬
 તુમ હમકું કાગજ લખો, લખીઓ મધુર બેન;
 તુમ હમકું ચાહત હું, જેમ અંધુકે નેન ૧૭
 બત એક અનેરડો, મુખથી કહી નવ જાય;
 દો અક્ષર કાગજ લખો, તો હમકું ટાકુ થાય ૧૮
 હમતુમસે જુદે નહીં, જાણે તમારું મન;
 જે દીન તમસે મીઠનગે, તખ આનંદ આનંદ ૧૯
 અંધા ચાહત આંખકું, જુખ્યા ચાહન અન;
 અમ ચાહત તુમ દરશનકું, મળવા ફેરું મન ૨૦
 તુમ હો અમારુ સાયબા, હું તમારું દાસ;
 અમ ઉપર કપા કરો, તો રહુ મારી પાસ ૨૧
 ચીરજીવી તુમ સદા, ચગિલા શીરોમણુ જાણુ;
 મુખે હમારે એક હે, ફેસે ફેરુ બીખાણુ ૨૨
 વાલા હમારે તુમ હો બાતનકો બીશેક;
 ચીત ચતકતો એકસે, ઓર તો મીત્ર અનેક ૨૩
 હંચ ચાહત માનસર, કપીઓ ચાહત મેહ;
 મળવા ચાહત નીરકું, અમ ચામત તુમ દેહ ૨૪
 કાગજ લખુ કરતુરાંએ, માહે ફેસર ચંદન સાર;
 મળવા આવો મજપતા, શું લખાંએ વારોવાર ૨૫
 સજ્જન એક સંદેશડો, તમે સુણજો અતુરસુજાણુ;
 વેજે આવો વાલમા, નહીં તો જાશે પ્રાણુ ૨૬
 હમ તુમસે જુદે નહીં, મુખશે કહયો નવ જાય;
 ચીત તમારી પાસ હું, તો કાગજ લખે શું ચામર ૭

તુમનો જાણ સુજાણદે, બીન પડા બાળવંત;
 કેસર ચંદન કમ્તુરીએ, તુમ સદા બસંપ. ૨૮
 સજ્જન તુમસે ગણો, ઝાઝા આદર કરે;
 પ્રાણ તમારી પાસ હે: ખોળીયું ધડિં કરે ૨૯
 કાગળ થોડો હીત બ્રણો; મોસે કાચો નવ જાય;
 રતનાગર સાગર બરચો. ગાગરમાં ન સમાય ૩૦
 કાગળકો લીખનો કાસો: કાગળ ખોલાંચાર;
 હમતમ જીવદીન મીલનગે, તે દીન જીવમાં સાર ૩૧
 કાગલ તાકુ લીખી; જા કાણુ કાયસંદેસ;
 મનમાં દીલમાં દુર નહી, તાકુ કહા સંદેશ ૩૨
 પ્રીતમ હમસે ખોલોનકા એસી ન કરે કાય;
 સજ્જન એસી કાજીએ, જે શીર હાશી ના દોય ૩૩
 પ્રીતમ પતીઆં જે લીખુ કછુ ન અંતર દોય
 હમતમ જીવડા એકહે દેખનકે તન દોય ૩૪
 પ્રીતમ તોરે દરશન બીન, મોકુ બચો જે દુઃખ
 સો દુઃખ પરમેશ્વર લહે, કયા જઈકહુ મેં મુખ; ૩૫
 પ્રીતમ તોરે દરશન બીના રહેન જાય શલક
 ચીત ચટકતો એકસે, આર મીસે અનેક ૩૬
 પ્રીતમ કે ગુણ બેણુ, હમએ હમારે ખુશ રહે;
 કાઠક નીકમે પ્રાણ લાગત, તો જાનો નહી હે ૩૮
 પ્રીતમ કરી સુજાણસે, બજરત લોક અજાણુ;
 જાસે તોરે કામકુ, જાસે બધે પ્રાણુ. ૩૯

સમાપ્ત.

ચાગી, બાગી, કાગીઓને ઉપ
નપુંપકાનંદ મંદા

કામ કૂતુહ

જન પેદિલો તથા બીજી મળા

નપુંપકા અને કમતાકાને
જાગી- હાજરકપ મળા પેદિલ
આ પુસ્તકમાં લખવામાં આવેલ છે તમને મદ
કાગી (કોનોની) શિવિત્તા, કલ્પકનનાદોશ ભી-
નાશ કરવાના ઉપાય તથા મદનાકુશની
અનુવ્રત કરવાના અને ચેતનાસંદોશન પ્રકર ના
નિર્વચનાત્માદીના અનેક અનુભવી પ્રયોગો
જનમાં પાની શકે તેવા અને તે સાથે યુનાની
આ પાસે દાખલ કરવામાં આવેલ છે તીલા-
પરી વગેરે અનેક ઉપયોગી જાગીઓની મ-
આ લઘુ પુસ્તક અમારી તરફથી પ્રકટ થયું છે
પ્રત્યેક જાગી વિષય આદિ આગળ

મહાદેવ રામચંદ્ર અમુષ્ટે.

